

Making Biblical Scholarship Accessible

This document was supplied for free educational purposes. Unless it is in the public domain, it may not be sold for profit or hosted on a webserver without the permission of the copyright holder.

If you find it of help to you and would like to support the ministry of Theology on the Web, please consider using the links below:



https://www.buymeacoffee.com/theology



https://patreon.com/theologyontheweb

PayPal

https://paypal.me/robbradshaw

A table of contents for *Journal of Biblical Literature* can be found here:

https://biblicalstudies.org.uk/articles_jbl-01.php

Paronomasia in the Old Testament.1

DR. IMMANUEL M. CASANOWICZ,

WASHINGTON, D.C.

A. LIMITS AND CONDITIONS OF PARONOMASIA IN HEBREW.

1. Limits of Paronomasia as a Device of Style.

THE charm and effect of paronomasia lie, as has been observed elsewhere.2 in the union of similarity of sound with dissimilarity Hence it does not include the reiteration of the same words or word-stems in the same meaning. Is. xxviii. וס אַנוֹ בְּעָנוֹ צו לצו קו לקו ופיר שם ועיר שם אין, "precept upon precept, " precept upon precept, rule upon rule, rule upon rule, here a little, there a little," and similar passages, though powerful and impressive, do not contain a paronomasia, as the effect is not produced by the sound, but by the sense, of the words. Furthermore, to fall under the definition of paronomasia as an artifice of style, the similarity of sound must be manifestly designed by the author, not the result of an unavoidable coincidence, as, for instance, the first words of the Old Testament, בראשית ברא , or the beginning of the Psalter, אשרי אשר : or of logical necessity, as in the combination of correlated words, או און ובח, חון ובח האין, or of a grammatical peculiarity of the language, as in the figura etymologica,3 the collocation of an infinitive with its finite verb or of a noun in the singular with its own plural to form a superlative; or of grammatical congruence, as Ps. viii. ה אנוש כי תוכרנו ובן אדם כי תפקדנו , r Sam. xviii. 7 ודוד ברבבותיו; comp. also Gen. iv. 23, Jud. xiv. 18, xvi. 24, Ps. cxxiv., and similar passages, which are often adduced as instances of rime in the Old Testament.4 For the same

¹ The Introduction will appear separately. ² Pt. i., § 3; § 6.

⁸ The frequency or infrequency with which this construction is employed may amount to a peculiarity of style; the figure in itself cannot be so regarded.

⁴ Comp. Reuss, Geschichte der Heiligen Schriften Alten Testaments, § 125; and on the other hand, Delitzsch, in his Commentary on Ps. cxxiv., and Introduction to the Psalter, p. 28 f. (English transl.).

reason, the auxiliary prefixes do not count in alliteration; else all imperfect and participle forms (with the exception of ptcp. Qal) would alliterate. The nominal preformatives are an exception to this rule, because they were no longer felt to be formative elements, as in Name, going out and coming in (202; comp. 205 a. o.). In the few cases where a stem-consonant alliterates with a prefix, the similarity extends to the whole words, as in the guilty and the pure (101; comp. 45, 54, 143, 204, 223, 383, 461).

2. Intentional and Accidental Congruence of Sound.

The observations made in the preceding paragraph suggest the question, How are we to know whether the agreement in sound between two or more words is intentional or not? It is impossible to give a universal criterion applicable to every particular case. many instances the decision will be a matter of individual feeling. It must also be borne in mind, on the one hand, that since paronomasia exists for the ear, not for the eye, harmonies of sound may be overlooked by the reader of a foreign, and especially of a dead, language; on the other hand, that the critic, who is in search of them, is apt to perceive assonances even in cases which would not be recognized as such in the living speech. We must also distinguish between the intention of the writer and the genius of the A writer may use a paronomasia unintentionally and unconsciously, merely because the language has a tendency to, and an aptitude for, these figures. So much may be said in general. There can be no doubt that the congruence of sound is intended in those combinations which recur often, and have thus the character of a formula; in those in which unusual words or forms are employed in order to produce similarity of sound; and in the plays upon proper names. Accumulation is also an evidence of design; that is, where either several words assonate with one another,8 or two or more paronomasias occur in the same verse.9 Intention is to be assumed more

^b Thus, in Latin also, cura alliterates with cogitatio, plane with perspicue, etc.; comp. Wölfflin, Die alliterativen Verbindungen im Lateinischen (Sitzungsbericht der Bayrischen Akademie, 1881), p. 4 f.

⁶ The numbers refer to the list of passages in the Old Testament in which paronomasia occurs; below, p. 109 ff.

⁷ Comp. Ley, Die metrischen Formen der hebräischen Poesie, Leipzig, 1866, p. 18.

⁸ Comp. List, No. 41, 62, etc.

⁹ Comp. No. 43, 59, 71, etc.

frequently in syntactically co-ordinated than in subordinated words, especially when the combination is distributed over two parallel members. Besides this the diction of the passages in which they occur and the relation they bear to it must be considered. In elevated speech, where the paronomasias add to its solemnity and impressiveness, they may be deemed intentional. In less elevated style, such combinations as add but little to the emphasis and significance may generally be deemed accidental.

3. Consonants which alliterate with Each Other.

In Latin, Old German, and Anglo-Saxon, alliteration is restricted to precisely the same consonants.¹¹ In Hebrew, however, there is greater liberty.

אבק ועפל, powder and dust (4), אבק, misery and distress (12; comp. also 36, 316, 319, 324). The interchange of אווא with א in several cases, as אוואם Am. vi. 8, and אוואם Am. vi. 8, and אוואם אוואם

The mutæ mediæ may alliterate with tenues. Thus אונם in בלע יהוה פלג לשונם, swallow up, O Lord, divide their tongue (51; comp. 46, 332); אונה של היה ליקולך בת גלים וו אול, lift up thy voice, O daughter Gallim (72); אונה של היה ליקולך בת גלים וו גוווי, lift up thy voice, O daughter Gallim (72); אונה של היה ליקול בל ל

¹⁰ Comp. No. 12, 14, 42, 100, etc.

¹¹ Comp. Wölfflin, *Die alliter. Verbindungen im Lat.*, p. 3 f.; Vilmar, *Gramm.*, II., p. 21 f.; Höfer, *Alliteration bei Gower*, p. 76 f.

¹² Comp. Ewald, § 59 c, and Wright, Comparative Grammar of the Semitic Languages, p. 48 f., 63 f.

¹⁸ Comp. Grünert, Die Alliteration im Alt-Arabischen (Verhandlungen des VII. Internationalen Orientalisten Congresses, Semitische Section), Wien., 1886; p. 188.

In like manner, the sibilants alliterate with each other: 1 with D in זולל וסובא, glutton and drunkard (105); I with ש in ואין להם חבר כי כבר נשכח זכרם, neither have they any more a reward, for the memory of them is forgotten long ago (416); D with W in שריך סוררים, thy rulers are rebels (422; comp. 278, 281, 423); ע with ש in נחן הסכל במרומים רבים ועשירים בשפל ישבו, folly is enthroned on great heights, while the rich sit in low place (286; comp. 280); ש with ש in שרה ושירים, joy and songs (417; comp. 418, 421, 425, and many others); I interchanges with D in and and all, turn away, and by partial assimilation in and and and and all, mixed drink; w and w are later differentiations of an old-Semitic 3,18 and interchange in Hebrew and in Aramaic and Arabic.19 D and D interchange not only in the various Semitic languages, but also dialectically in Hebrew, as שריון, Jud. xii. 6; and שריון, Jud. xii. 6; and שריון, coat of mail, occurs with all these three sibilants, I Sam. xvii. 5, 38, Ps. xxix. 6, and Jer. xlvi. 4, li. 3.

תכבדך כי תקבקנה and I are perhaps found in alliteration in תכבדך כי תקבקנה, she will bring thee honor, when thou dost cherish her (168).20

- 14 In Assyrian, the same word is written now with ב, now with D; for example, epêšu and ebêšu, do, napištu and nabištu, soul, life, dispu and disbu = ביב , honey; comp. Haupt, Beiträge zur assyr. Lautlehre, p. 102, n. 3.
 - 16 Comp. Wright, I.c., p. 50.
- 10 In Latin also, g alliterates with ϵ and q; comp. Kvičala, Neue Beiträge zur Erklärung der Aeneis, p. 442 f.
- ¹⁷ Comp. Wright, l.c., p. 53. In Arabic also, t and d alliterate with t; comp. Grünert, l.c., p. 188.
 - 18 Comp. Haupt in ZD.MG, XXXIV., p. 757-63.
- 19 3 is changed to s in the Assyrian pronominal suffixes when it is preceded by another sibilant or dental, as mâtsu, his country, ušaknisunuti (= ušaknissunuti = ušakniššunuti), I subdued them; comp. Delitzsch, Assyr. Gramm., § 51.
- 2) On the mutual relation of these two consonants, and on the transcription of Arab. h by $\bar{2}$, see ZDMG, XXXVII., p. 458 f.; Wright, i.e., p. 51.

B. THE VARIOUS FORMS OF PARONOMASIA IN THE OLD TESTAMENT.

4. Alliteration in Syntactically Co-ordinated Words and in Formulæ.

Alliteration is the most frequent form of paronomasia in the Old Testament. As in other languages, ²¹ its proper nidus is in syntactically co-ordinated words, where, in not a few cases, it forms set phrases. The force of alliteration in these combinations is, as in other languages, that of emphasis and impressiveness. ²² By far the larger number of such collocations consist of synonyms. The proportion of paronomasia in words of opposite sense to that of cognate is as one to seven. Antithesis is in general more rare in language than the juxtaposition of synonyms, as more reflection and skill are required for the former than for the latter, and especially in paronomasia, where the similarity of sound must be considered. With regard to the parts of speech, nouns are more frequently combined with nouns in paronomasia than either verbs with verbs, or verbs with nouns, the proportion of these to the former being 1:2.62, and 1:3.5 respectively.

5. The Mutual Relation of the Words.

1. The relative position of the words in alliteration is the same which obtains generally in the collocation of synonyms. The longer word, or the word with the more specific sense, stands usually in the second place, forming a kind of climax : הוד והדר, glory and splendor (gr); תדוש הרים ותדוק, thou shalt thresh mountains and crush (crumble) them (82); אויב ואורב אויב, enemy and lier in wait (16); ויכום ויכתום (10; Prov. xxiii. 29); חויכום ויכתום (16), and they smote them and crushed them (186). In some combinations the words often change their position: ממל ואון and ממל ואון, misery and wretchedness, or sin and iniquity (וב); תירוש and T and מירוש תובות, corn and wine (80); חיל וחומה and חומות, wall and rampart (120). It is not necessary that the combined words should follow in immediate succession. They may even be distributed between the parallel members of a verse: הוה בצאתך משניר בצעדך משדה אדום, Jahveh, when thou wentest out of Seir, when thou didst march out of the field of Edom (365); יהי שלום בחילך

²¹ Comp. Pt. i., § 5 and § 11. ²² Comp. the paragraphs cited in the last note.

ושלוה בארמנותיך, let there be peace in thy ramparts and prosperity in thy palaces (464). Asyndeton of the combined words — essential in Arabic 23 and Latin 24—is the exception.

2. With regard to the relation of thought between the combined words, they are either strictly synonymous, as אבל וצפו, powder and dust (4); ששון ושמחה, storm and tempest (278); ששון ושמחה, joy and gladness (414); or express cognate ideas, as נכם יהוה לצריו ונוטר הוא לאיביו, Jahveh is an avenger to his adversaries, and he keepeth wrath to his enemies (269); לנו וערפל, cloud and darkness (314): כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, for with joy shall ye go forth, and with peace shall ye be led (418); or the ideas belong to the same sphere, as אונית, pestilence and bloodshed (79); חנית קאת וקצים, spear and arrows (132); את וקפוד, the pelican and porcupine (371); the words may express a contrast, and be combined to express indifference to the contrast, 25 as NDIN NUID, the going out and coming in (202); or present the extremes of a series, thus expressing absoluteness, totality, as עצור ועור אור ושפס עצור ועור ומול and there is neither he that is shut up, nor he that is loose, i.e. none whatever (320); אברה יהוה ער וענה; Jahveh will exterminate watcher (or caller) and answerer, i.e. every one (323).28

עשה ומשואה "מאה ומשואה". waste and desolation (426), i.e. utter desolation; תאניה ואניה, moaning and bemoaning, i.e. exceeding lamentation (497), — a kind of superlative similar to קרש קרשים, holy of holies, the most holy.28

Instances of antithesis are ולא אפטח ולא, I trust, and am not afraid (46); חות חטה יצא חוח, instead of wheat come out thorns (113); the work of the righteous tendeth to life, the income of the wicked to sin (115); etc.

6. Alliteration in Grammatically Subordinated Words.

The number of instances of paronomasia in grammatically subordinated words is comparatively small. Besides, it is in such cases often more difficult to decide than in co-ordinated words whether the accordance of sound was intended, or is merely accidental.²⁹ The following may serve as examples:—

1. The combined words stand in the relation of subject and predicate: אלה אכלה, curse consumed the earth (26); ארה אכלה

```
    Grünert, I.c., p. 187.
    Wölfflin, Die alliter. Verb., I.c., p. 13.
    Cf. Pt. i., § 5.
    Cf. Pt. i., § 5, and Prätorius, ZDMG, XLII., p. 678.
    Cf. Pt. i., § 11.
    Comp. Ewald, § 313 c.
    Cf. above, § 2.
```

חשאת, but sin is the reproach of nations (134); שריה, her merchants are princes (281).

- 2. Predicate and object: ארן הול, when he set a compass (138); עברו אנדו אנדינו, they beset our steps (352); קאים קארן, they reap thorns (376).
- 3. The combined words stand in genitive relation to one another: חלל הרב, slain by the sword (124); חלל הרב, the wealth of the sinner (366); ששון, a name of joy (467).
- 4. One member of the combination is a complement, or contains an adverbial qualification of the other: אכ אנכי לאביונים, I was father to the needy (1); אלילים אלמים, dumb idols (30); בחוריהם, thou wilt slay their young men with the sword (45).
- 5. The combination forms a comparison: דכרי חכמים כדרבנות, the words of the wise are like goads (78); לפור כאפר יפור, he scattereth hoar-frost like ashes (179); מוב שם משמן מוב, a good name is better than precious ointment (469).

In all these cases, the similarity of sound strengthens and illustrates the relation of the words to one another.

7. Simple and Strengthened Alliteration.

To constitute an alliteration, the agreement of one sound, i.e. of the first consonant, is sufficient. Quite frequently, however, it is extended to two or more consonants, and to the similarity of the consonants there is added that of the vowels, so that the words correspond almost entirely in sound : מצור ומצוק, siege and affliction (228); אבר ואפר (316); שבו thunder and earthquake (409). So also sometimes three or more words alliterate: המו החם החם, terror, and a pit, and a snare (330); יום מהומה ומבוכה ומבוכה ומבוכה ומבוכה ומבוכה down, and of perplexity (199); מקום מראשון מרום מראשון יהוה ישראל יהוה, throne of glory, exalted from the beginning, place of our sanctuary, hope of Israel - Jahveh (176); or several alliterative couples stand together: גין ונכד שם ושאר, progeny and offspring, name and remnant (258, 468; Is. xiv. 22); עור עו לנו ישועה ישית חומות וחיל, a city of strength is ours, salvation doth he appoint for walls and bulwarks (303; Is. xxvi. 1).

8. Assonance.

Of the subtle assonance ⁵⁰ there are in Hebrew, in which the consonantal element predominates, hardly any instances, except perhaps שדפון וירקון, a rebellious and refractory son (289); שדפון וירקון, blasting and mildew (442); אור תמהון שנצון צורון, shyness, madness, and blindness (500). If such cases as those quoted by Ley,³¹ e.g. אחור, and his rider falls back, be considered as examples of this figure, it would be possible to find assonance in every line of the Old Testament.

9. Rime.

Excluding, in accordance with what was said above, the congruence of sound in the flexional endings, and limiting rime as a species of paronomasia to the cases in which the similarity is in a stemsyllable, the number of instances of rime in the Old Testament is comparatively small; and it is always combined with assonance of the whole word, as in אכלה נכלה הארץ, the earth is stricken down and withered (2); אורים וחכים, and the earth shaketh and quaketh (74); אורים וחכים, a crown of glory (302); עור ופלים, an escaped one and survivor (333); a bud that doth not bring forth meal (362); אורים וובהן, in the overflowing of anger (492); אורים וובהן, waste and void (499), etc.

10. Epanastrophe.

There are only a few instances in the Old Testament of the recurrence of the final syllable of a word at the beginning of the immediately following word, a figure disapproved of by the old rhetoricians: אוכים בשת אלביש בשת, his enemies I will clothe with shame (61); שהם בחבה הבה להם to themselves (97); שהם בחבר לרגלי, he hath spread a net for my feet (411), etc.

II. Play upon Words.

1. There are only a few cases in the Old Testament of plays produced by a single word which suggests by its form, or alludes to, another word similar to it in sound, but of contrasted signification, as in און, the young men of Heliopolis (11), where און, the Hebrew name of that city, is spitefully altered to און, idolatry, wicked-

80 Cf. Pt. i., § 1.
81 Die metrischen Formen, u.s.w., p. 95.
82 § 1, p. 105 f.
83 Cf. Quint., ix., 4, 41.
84 Cf. Pt. i., § 8, 1.

ness, and in אופין און, which contains a bitter parody on Bethel. In אופין, his watchmen (prophets) are dreaming (93), a sarcastic allusion to חוֹם, seers, may be seen. According to Professor Haupt, זוֹם, in Eccl. xii. I, alludes to אוֹם בּיִּוֹלְיִים חוֹם, and the double meaning of a word is perhaps contained in חובן צור מצור מבור לה herself a bulwark, or siege (353, note). A case of the division of one word into two is perhaps to be found in הבון לנאיונים וולים הביון לנאיונים וולים הביון לנאיונים וולים אולים אולים האולים האול

- 2. But the mass of plays upon words in the Old Testament are such as are brought about by the combination of two words, and following the classification given in Part i. (§ 8, 2), we may distinguish the following cases:—
- a. The repetition of the same word in a different meaning (antanaclasis).
- a. The same word is repeated in two different meanings, both of which properly belong to it: איל לקרא דרור איש החרב אלי לקרא לכם דרור...אל החרב על החרב ...אל החרב , ye have not hearkened unto me to proclaim liberty every one to his brother, ... behold I proclaim liberty to you ... to the sword (87); הרבה ... מובחות לחמוא כי הרבה ... מובחות לחמוא because Ephraim hath made a multitude of altars to sin, the altars became to him a punishment (114 st); comp. Nos. 117, 146, 219, 252, 253, 266, 296, 368, 379, 407, 455, 474, 483.
- β. The same word is repeated in its proper and transferred sense, as in געארי ידי עליהם... ונשאו עונם, I lifted up my hand against them..., and they shall bear their sin, i.e. the consequence of it, punishment (272); אשט, burden, and oracle (234³⁷); comp. Nos. 154, 375, 443, 457, 484.
- ץ. The meaning in the repetition is qualified, or emphasized: הוה ידך בל יחויון יחוו ויבשו , Jahveh, thy hand hath been lifted up, but they saw it not; they shall see — and be ashamed (112).

86 Cf. No. 58, note. 86 Cf. No. 63, n. 28. 87 Cf. No. 384, note.

- b. Combination of homonyms: ... בלחי החמור חמור חמרה בלחי ובי, with the jaw-bone of an ass heaps of heaps ... have I smitten (129); הסירים תחת הסיר, as the sound of thorns under the pot (so is the sport of the fool; 283); comp. Nos. 232, 295, 305, 450.
- c. Change of voice of the verb: תאכם מוב הארץ, if ye are willing and obey, ye shall eat the good of the land, but if ye refuse and rebel, ye shall be devoured by the sword (24); אם לא תַאָמינו כי לא תַאָמינו כי לא תַאָמינו כי לא תַאָמינו (31); comp. Nos. 111, 164, 260, 291, 311, 375, 428, 474.
- d. The other plays upon words, which imply a "parva mutatio verbi," cannot be minutely classified. The following groups may, however, be distinguished:—
- a. The consonants are alike and stand in the same order, but the vowel is different: בְּלֵלְ נְחֹל חָלֹלְן ווֹ הַלְלְ נִחֹל הַלְלְ נִחֹל חָלֹלְן, in the smooth stones of the brook is thy portion (126); ויניקהו חַלֵּב צאן עם חַלָּב כרים, and he made him suck milk of sheep with fat of rams (128); הרב על מימיה, sword upon the Chaldæans, drought upon their waters (142); comp. 249, 324, etc.
- β. One consonant, either in the beginning, middle, or end of the word, is different: המרו אמרי אל they rebelled against the words of God (32); ויקו למשפט והנה משפח לצדקה והנה ציקה, and he hoped for justice, but behold oppression, for righteousness, but behold a cry (240); בשוט לשון תחבא ולא תירא משור כי יבוא, when the tongue scourgeth thou shalt be hidden, and thou shalt not fear destruction when it cometh (447).
- γ. One word has an additional syllable: כשוד משדי יבוא, like a destruction from Shaddai will it come (438); בנשותי שפטים ככל when I shall execute judgment on all those that despise them (486); חורה לכל רוח, and all his auxiliary troops I will scatter to every wind (299).
- δ. The consonants are transposed: יחלץ עני בעניו וינל בלחץ, he delivers the afflicted in his affliction, and opens his ear in oppression (125); אבר החת אפר a coronet in place of ashes (328); ישם מוצאי מים לצמאון, he turned water-springs into a thirsty ground (360).

12. Plays upon Proper Names.

With the Hebrews a name was a speaking reality, even more than with the Greeks.⁸⁸ Not only were thoughts and sentiments attached to names,³⁹ but even most of the historical lore was grouped around them as landmarks and milestones.⁴⁰ The names of persons, tribes, and places were made to suggest the moral character attributed to them, or the important events connected with them. This explains the numerous etymological explanations of proper names in the historical books of the Old Testament.⁴¹

It would be out of place to consider here the historical value of the etymological explanations of names, and the relation between them and the narratives which form their material basis; we have to do with them merely from a philological point of view, that is, only as far as they bear upon paronomasia.

⁸⁸ Comp. Pt. i., § 9.

⁸⁹ Comp. the blessing of Noah, Gen. ix. 27, and that of Jacob, Gen. xlix.

⁴⁰ Herder, Werke, Vol. XII., p. 193 (ed. Suphan): "Von den ältesten Zeiten an war bei den Ebräern Alles an Namen geheftet," and p. 197: "Bei den Ebräern beruht Geschichte und Dichtkunst grossen Theiles auf Paronomasien, wie auf Originibus der Sprache."

⁴¹ According to E. Nestle, *Dio Israelitischen Eigennamen*, p. 5, there are more than a hundred explanations of proper names in the Old Testament, of which fifty-one occur in Genesis alone.

⁴² This was recognized even by Simonis, *Onomastica*, p. 5: "Scriptura sacra. sicubi nomina propria explicat, non semper per eandem radicem unde descendunt, sed interdum per cognatam id sacere solet, non tam verborum quam rerum habita ratione."

to Professor Haupt's table of the differentiation of the sibilants in the Semitic languages, a w₁, and comes from a stem אוא, Assyr. ênêsu, be weak; while אוא comes from a stem אוא, be strong, which is extant in אוא, show yourselves men, Is. xlvi. 8, and in the proper name אוא, or אוא אוא, 2 Ki. xii. 1, 20.44

So also גִּלְעָן is explained to be a compound of גָּלְ, heap, and אַן, witness (70), while it is probably connected with the Arabic galad, something hard, rough.

is derived from בלל, mix, confuse (39), as if it were a contraction of בּלְבֶּל; but it is known from the Assyrian cuneiform



⁴⁸ Die Sumerischen Familiengesetze, p. 20, rem. 3.

⁴⁴ See Haupt, I.c., p. 25, rem. 6, and Fried. Delitzsch, Prolegomena zu einem neuen Wörterbuch über das Alte Test., p. 160-164; comp., however, Nöldeke in his review of this book in ZDMG, XL., p. 739 f. The difference of the two stems was already noticed by P. von Bohlen, Die Genesis, 1835, p. 36, n. 22.

⁴⁶ Dillmann's proposition to take it as ptcp. Poal with aphæresis of the preformative P (comp. Ewald, § 169^d, and Gesen., § 52, 2, rem. 6), would be too forced in this case.

^{**} Professor Haupt, in an unpublished paper of 1877, "Die biblische und semitische Sprachwissenschaft," which he kindly placed at my disposal, suggests that the name משה originated in the mission of Moses as deliverer of Israel from Egypt. A kind of parallel to it is found in the Hiduse Agndoth (הרוש' אגרות) on Hulin, 1395: "Before he was named so by the daughter of Pharaoh the Tora called him by this name, because he led and drew out Israel from the sea, . . . and therefore was he called, 'He who has drawn out,' and not 'He who was drawn out'" לקודם שנקרא כך על ידי בת פרעה קראה התורה אותו כשם זה על שם שהוא הוציא ומְשָׁה את ישראל מן הים . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשָׁה או מְשַׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשָׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשָׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשֵׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשֵׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשֵׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשֵׁה או מְשֹׁה . . . ועל כן נקרא משה ולא נמְשֵׁה או מִשֹׁר.

⁴⁷ Comp. Stade, § 2964.

יַם מוֹטְפוֹת, נְרָבֶּב בוֹבְב comp. Ewald, § 158°; Stade, § 124°.

inscriptions that Bâbilu, the corresponding Assyrian name of the city, is a compound of bab, gate, and ilu, god, the gate of god. 49

Thus in most of the explanations of proper names in the Old Testament we have examples of popular etymology, which is satisfied with a partial agreement in sound between the name and the appellative which was suggested by it.

In the plays upon proper names, still less regard is had to the real meaning. Occasionally the true etymology of a name is hit upon, but in general the appellative is suggested by the sound. ברשבון הדמי , In Hesbon (Counting Town), they designed evil against her, and thou also Madmen (Dunghill) wilt be brought to silence (149, 84); הנוך הנקרון , and I shall cut off the Cherethites (183);

⁴⁹ Comp. I. R., 52, No. 5, 2, 7, 11; IV., 18, 11; 27, 29^b (Ba-bi-lu); IV., 12, 14; 20, No. 3, 13; 29, 22^a (Ba-bi-lim); Neb. Grot. I., 7 (Ba-bi-lam); I., 4, No. xv., 1, 2; 35, No. 1, 23; 48, No. 5, 3; II., 13, 25^{cd}; IV., 12, 13 (Kadingir-ra).

לא הכדרש הוא השם ולא השם הוא המררש לא היה צריך קרא למימר . Rashi, after Midrash Tanhuma, divides ינחמן וה יניחנו או נחמן וה ינחמנו divides ינחמנו into נָּחְ מֶנַּף, and finds the etymology of the name Noah in the first part.

⁵¹ So Ewald, § 275, rem. 3.

⁶² Comp. Stade, § 3446; Judah Hayyug and Ibn Ezra even propose the reading

people (86°; comp. 86°); לרכש יושבת לכיש, harness the swift steed to the chariot, O inhabitress of Lachish (192).

So also the name יעקב is first explained by וידו אחות בעקב עשוי, and his hand was holding the heel of Esau (Gen. xxv. 26; No. 321°), "heel-holder"; but when Esau was defrauded by him of his birthright and of his father's blessing, he exclaims bitterly, דכי קרא שמו ינקב וינקבני וה פעמים, was he then called Jacob (deceiver) because he deceived me thus twice (Gen. xxvii. 36; No. 321b); and again, when Hosea reviews the history and character of Jacob, he alludes to his name in the words, אחוי ;in the mother's womb he took the heel of his brother (Hos. xii. 4; No. 321°). The primitive meaning of the stem לכל is, bend; hence בכל, heel, prop., the curvature of the foot; 375, end, prop., the turn, issue, of a thing; ss בקב, hill, slope (Is. xl. 4), Eth. 'agab. From אָלקב is derived the denominative stem 22, come after one; prop., tread on the heels, then, lie in wait and restrain one by putting out the heel or foot; Aram. אינקבם; comp. Job xxxvii. 4, ולא יעקבם and the Targum on this passage; Eth. 'agaba, keep, preserve, guard; then, deceive, prop., cause to stumble, fall (comp. Jer. ix. 3).56

Similarly, גלותי את הרפת, גלל is derived in Jos. v. 9 from גלגל, וברות את הרפת, גלל וו is derived in Jos. v. 9 from גלגל, I removed (prop., rolled away) the reproach of Egypt (by



se Cf. מנה from מנה, and תֶבֶל, Ps. xvi. 5, 6. 4 Cf. מָנָי, Is. lxv. 11.

⁶⁶ Comp. Delitzsch on Ps. xix. 12, xl. 16.

⁸⁶ A play on the name $\exists P \mathcal{V}$ is perhaps intended in the narrative of Jacob's wrestling (Gen. xxxii. 25) by $P \exists N$. The verb occurs nowhere else, and may have been chosen here to allude on the one hand to the name $\exists P \mathcal{V}$, on the other, to that of the brook $P \exists$, Gen. xxxii. 23 f.; see Delitzsch, Comm. ad loc.

the performance of circumcision at that place); while in Am. v. 5, there is a play upon הגלגל גלה יגלה, Gilgal will surely go into captivity (69).

is derived in the same context from אמ", take away, namely, the reproach of barrenness, and from אם, add, expressing the wish that another son may be added (158).

NOTE. - Very suggestive is the opinion of Professor Haupt (expressed in his paper mentioned above) that many of the old names occurring in Genesis originally meant something like son, offspring, creature, being, and the like, as this notion must have been the first to occur to the mind of primitive men at the birth of a child. Professor Haupt discovers this meaning in many of the names. Thus, for instance, 1'P (381) from 11P (cognate to 11D), stand upright, whence קנה, reed, and the appellative יְף, spear, 2 Sam. xxi. 16; then, establish, create, form, especially forge; so Syr. אָן נְיֵא, Arab. qain, artisan, especially smith. The name I'P would thus mean creature, i.e. child, while the popular etymology derived it from TIP, produce, acquire, from which a form like [1], Ps. civ. 24, would be expected. - NW (459) can only mean either, he who sets up (as participle), or (as noun) sprout, i.e. offspring. Popular etymology explained it as meaning substitute. - 379 (341), the breaker through, i.e. born. - 177 (Gen. xxxviii. 30), the rising one. ⁶⁷ — אפרים (338), fruit. ⁶⁸ — So also מנקב as a noun may mean descendant, posterity; comp. the Arab. 'aqb, 'uqb, posterity; prop., what comes after.59

13. Relation of Paronomasia to Diction in the Old Testament.

Julius Ley, starting from a comparison of Hebrew with Old-German, claims for alliteration in Old-Hebrew, or "pre-Davidic" poetry, the importance of a formal principle of poetry which it had in German. To establish this theory, he not only includes under alliteration, rime, assonance, play upon words, and repetition, but extends it to the agreement of two stem-consonants in any position and order, as כוול מול אול מול אול הואכל אול הואכל אול הואכל אול אול הואכל אול אול הואכל אול אול הואכל אול

⁵⁷ Comp. Heb. vii. 14, έξ 'Ιούδα άνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν.

⁶⁸ Comp. פַּרִי הֹבְשֶׁן, Ps. exxvii. 3.

⁵³ 'Aqib, the last, was one of the titles Mohammed assumed at Medina; cf. Sprenger, Das Leben und die Lehre des Mohammad, I., p. 156.

⁶⁰ Comp. especially Die metrischen Formen, p. 167, 211.

⁶¹ Cf. l.c., p. 125 f., 131, 69.

⁶² Op. cit., p. 78.

and the "variety of metres" which Ley brings out by this "freer alliteration," as he calls it, would add anything but harmony and stateliness to the Hebrew verse, in place of the simple but grand arsis and thesis of the parallelism. Of true alliteration, as defined above, no passage can be adduced in which it is carried through and used in such a manner as to be the bearer and regulator of the rhythm. It is true that it sometimes recalls the "Liedstäbe," or "Stabreim," the alliterative parts being distributed over two lines or parallel members. But this occurs only in isolated passages.

With apparently more justice, Wilhelm Jordan, Der epische Vers der Germanen, p. 7 f., claims for Hebrew the oldest rimes, in which, as he says, it did not have to be invented, but arose spontaneously from the organism of the language. This is true in so far as the conformity of the suffix-endings in Hebrew might have suggested the rime; and, in fact, rimes based on the endings recur in a few short passages, such as Gen. iv. 23 f., v. 29; Jud. xiv. 18; Ps. cvi. 4-7, etc., with some consistency and regularity. But even this flexional rime is not found in any lengthy passage.

Paronomasia in the Old Testament is, like all other embellishments of speech, an element of higher style, that is, of the poetical and prophetical diction. In the historical books, except in the poetical passages embodied in them and the plays on the etymology of proper names, cases in which it occurs are few and far between. It is everywhere merely a casual, not an organic, element of diction. Hebrew poetical style hardly differs from the rhetorical; 64 both have in common all the peculiarities which distinguish them from the lower style. But their purpose and effect may vary with the diction. What the poet uses merely as an ornament, the orator may employ as an instrument. This applies even to the "parallelismus membrorum," the fundamental law of elevated style. In the poetical books, the requirements of the rhythm often give rise to the unfolding of the thought in the parallelism, while in the prophets, the development of a thought in all its aspects is the main object of the parallelism. Similar is the use of paronomasia. In the poetical books, it may contribute to rhythm or euphony, or be used as a mere embellishment; in the prophets, it serves more serious ends. The prophets use it especially in vivid and impassioned passages, in which the whirl of similar sound is meant to reflect the inner excitement and



⁶⁸ See above. § 5.

⁶⁴ Comp. Ewald, Die Propheten des Alten Bundes, I., p. 54; Renan, Histoire des langues sémitiques, p. 131.

Plays upon words are especially frequent in the prophets. As an element of the daily speech, with their biting, ironical, or sarcastic force, they are best suited to the prophetic sermons, which adhere closely to the living speech and aim to reach the mind and conscience of the hearer, and to bring home to him directly and vividly a truth or a fact. Next to the prophetic speech and the rhetorical passages in Job, plays upon words are most frequently found in the Proverbs, which are in general much dependent for their force and effect upon felicitous and pointed expression, while in the Psalms only a few are found, chiefly such as by frequent use have become set phrases, as אור שבים (444); אור מון (390). For the play upon words is out of place in lyric poetry, which does not aim at striking or convincing others, but lives and moves in its own feelings and emotions.

14. "Απαξ λεγόμενα, and Unusual Forms of Paronomasia.

It has been observed elsewhere that alliterative and rimed combinations preserve many unusual and obsolete words. We find in the Old Testament also examples in which either both parts occur only in assonating combinations, or one of them is a ἄπ. λεγ.; so, cec'wing מפלאות, the balancing of the clouds and the wondrous things (225); שוח ושים, musing and retiring (413); אור ווישל, the guilty man, and the pure (101); השאת והשכר , desolation and destruction (432; cf. 59, 185, 205, 223, 237, 287, 340, 395, 413, 431, 433).

Besides this it has also been noted that the straining after similarity of sound often produces anomalous forms. In the Old Testament,

⁶⁶ Comp. Ewald, i.e., p. 56. In modern Hebrew poetry the rime is a regular feature, but it was not adopted till the 7th century A.D. 66 See Pt. i., § 5.

⁶⁷ Cf. Pt. i., § 11; comp. also in German: Wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen; Gunst ist nicht umsunst. Erst die Pfarre, dann die Quarre. Abraham a Sancta Clara: Die Aegernuss ist eine harte Nuss.

the deviations from the regular grammatical usage for the sake of conformity of sound are comparatively few and slight: נשני פשני המאה (instead of נשוא), he whose transgression is taken away, and sin is covered (271); סי דימון מלאו דם (for דימון), the waters of Dimon are filled with blood (83; cf. 51, 55, 79, 178, 257, 273, 437, 479).

APPENDIX.

Paronomasia in Post-Biblical Literature.

Post-Biblical Hebrew literature was very prolific in paronomasia. A few examples from the Talmud may here be given: בשלשה ובכעסו ובכעסו מדם נכר בכיסו בכוסו ובכעסו, "The character of a man reveals itself on three occasions: in his behavior concerning his purse, his cup, and in his anger" (Erubin, 65^b; cf. No. 178); "> "IX מיוצרי אוי לי מיצרי, "Woe is me from my Creator (who punishes sin), woe is me from my (sinful) inclination" (Berach., 614; cf. No. 160); או מכי הכי ליה אמרי אמרי או במערבא כי נסב אינש אתתא "In the West (i.e. Palestine), when one took a wife people used to say of him thus: Did he find 'a good thing' (Prov. xviii, 22). or something 'more bitter than death'?" (Eccl. vii. 26; Yebamoth, (Job said to God) "Perhaps" שמא נתחלף לך בין איוב לאויב, (Job said to God) (thou hast mistaken iyob (Job) for oyeb" (enemy; Baba bathra, 16a); תהא לומא ואל תהא לאמא, "Prefer to be (innocently) cursed than to be cursing " (Sanhedr., 49°); אכול בצל ושב בצל, " Eat onions and live in the shadow" (of thy house, i.e. rather live poorly than make debts and be compelled to give up thy house, Pesach., 114"); 122 לאבלים ולא לאבידה שהיא למנוחה ואנו לאנחה, "Weep for the mourners and not for the departed; for this has gone to rest, while we are left to grief (Moed Qatan, 25b).

The Talmud is especially rich in efforts to supply with etymologies those proper names which the Old Testament left unexplained. So ביב שריבע שריבע עם, "because he made the people crouch" (i.e. made it degenerate); otherwise, בין ישראל האביהם שבשמים, "because he caused strife (i.e. division) among the people"; and שנשה מריבה שבשמים, "because he caused strife between Israel and their Father in heaven"; Jeroboam is called בן נכט ולא ראה "because he looked and did not see" (i.e. did not recognize his true position and destiny in history, Sanh., 101^b);

שהנשיא את ישראל לאכיהם שבשמים (son of Hezekiah), "because he caused Israel to be forgotten by their Father in heaven" (Sanh., 120°). Comp. Nimrod and Amraphel, who are identified, Erub., 53°, and Yalqut, 47, 72; Sinear, Sabb., 113°; Samson and Delilah, Sotah, 10°, 8°; Ahasuerus and Esther, Megillah, 11°, 13°, and many more. Even appellatives are transformed into proper names and then interpreted, as for example, "אור צור הרע שצפון ועומר בלבו של ארם (Joel ii. 20): היצר הרע שצפון ועומר בלבו של ארם (gresonified) which is hidden and remaining in the heart of man" (Succah, 52°). 88

LIST OF CASES OF PARONOMASIA IN THE OLD TESTA-MENT ALPHABETICALLY ARRANGED.¹

ז. Job xxix. 16: אָבְיוֹנִים אָבְיוֹנִים

2. Is. xxiv. 4: אָבְלָה נבלה תַבֵּל אַמְלְלָה

3. Ex. xxi. 18: וָהָכָה אָישׁ את רַעָהוּ באָבן אוֹ בְאַנִרֹף

4. Dt. xxviii. 24 : יָתֵן יהוה את מְטֵר אַרְצְךּ אָבָק וְעָפָּר

⁶⁸ Comp. Ignaz Goldziher in ZDMG, XXIV., p. 207 ff.

¹ The translations of the ancient versions quoted are, if not otherwise indicated, the Greek of the Septuagint, the Latin of the Vulgate, the Syriac of the Peshito.

- 5. Gen. xvii. 5: י אָב הָמוֹן נוים נְחַהִיךְּ אַבְרָהָם כי אב הַמוֹן נוים נְחַהִיךְּ
- 6. הַלְּצִימַנִי נא מן הָאָרֹם האדם הוה . . . על כן קרא שמו אֲדוֹם . . . Gen. xxv. 30.³
- 7. מי זה כא מַאַרוֹם חָמוּץ כגדים מָבֶּצְרָה . . . מרוע אָרם לְּלְבוּשְׁךּ ובגדיך כררַךְ בָּגַת Is. lxiii. 1, 2: '
- 8. Gen. ii. יוֹצֶר יהוה אלהים את האָדֶם עפר מן הַאַדְמָה יהוה אלהים את האָדָם עפר מן
- 9. את שם המקום ההוא קברות הַתַּאַוָה כי שָם קברו את איכרו את Num. xi. 34 :
- 10. Prov. xxiii. 29: לְמִי אוֹד לֹמִי אָבּוּי τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; — Gr. Ven. τίνι αῗ τίνι φεῦ; — Vulg. cui vae? cuius patri vae?
- 11. Ez. xxx. 17:6 בְּחוּרֵב אָנָן וּפִּי־בָּסֶת בַּחָרב יִפּלוֹ γεανίσκοι Ἡλιοπόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρα πεσοῦνται.
- 12. Num. xxiii. 21: לא הבים אָוָן ביעקב ולא ראה עְמֶל בישראל Cf. Hab. i. 3; Ps. lv. 11: עמל ואון, Is. lix. 4; Ps. x. 8, xc. 10; Job xv. 35.
- 13. Prov. vi. 23: כי נֵר מצוה ותורה אוֹר Vulg. et lex lux.
- Is. xxxi. 9: אשר אוּר לו בציון ותַנוּר לו בירושלם
 δς ἔχει ἐν Σιὼν σπέρμα καὶ οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ.
- ² Instead of בּוֹלְי, because referring to the name Abraham, in which, as in other names of the type, בּאַל is the combining form (Del.). מהל is instead of the more usual קהל (Gen. xxviii. 3, xxxv. 11), to symphonize with the name.
- 8 In ver. 25, NIDTR (reddish, the color of Esau's hair or skin) contains another allusion to the name Edom.
- 4 Lagarde, *Proph. Chald.*, p. L., proposed to read באָרוֹם, past partic., for באַרוֹם, and באַכוֹם for באַכְּאָב: Who is he that cometh dyed red, redder in his garments than a vine-dresser?
- ⁵ Hos. iv. 18: קלון קוֹנְיה, His rulers love shame, considered by Ewald, § 120, and Orelli as intended for a pun, is very likely due to a dittography of the last part of the first word. So LXX.

האורים והתמים

15. Ex. xxviii. 30:

Cf. Lev. viii. 8; Ezra ii. 63; Neh. vii. 65: מורים ואורים, Dt. xxxiii, 8: 'Kil, shortened for 'Till 'Kil, Num, xxvii. 21, 1 Sam. xxviii. 6.7 ויצילנו מכף אויב ואורב 16. Ezra viii. 31: ואיליו ואלמיו 17. Ez. xl. 24, 29, 33, 36:8 αίλεῦ καὶ αίλαμμών. וימת אילון הזבולני ויקבר באילון 18. Jud. xii. 12: אַילת אַהַבִּים ויַעְלַת חַן 19. Prov. v. 19: כאין וכאפס 20. Is. xli. 12: אימתי אשלח לפניך והַמֹּתִי את כל העם 21. Ex. xxiii. 27: Vulg. occidam; Pesh. הומתי = אחרוב. אם איש אלהים אני תַרַד אַשׁ מן השמים 22. 2 Ki. i. 10, 12: Cf. Prov. vi. 27. בתי אכזים לאכוב 23. Mi. i. 14:9 24. אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאבלו ואם תמאנו ומריתם חרב תַאָּכָּלוּ Is. i. 19, 20: מהאכל יצא מאַכל ומעו יצא מתוק 25. Jud. xiv. 14: אלה אכלה ארץ 26. Is. xxiv. 6: ויבא אתו באלה ואת אילי הארץ לקח 27. Ez. xvii. 13:10 כאלה וכאלון 28. Is. vi. 13:

? As regards the etymology of אור וותמים, Wellhausen, Prolegomena,² p. 419 n. connects אור with אורים, curse. The same view is held by Professor Haupt, who compares Assyr. ardru, 'curse, conjure, bind' (by a spell); the form is, he thinks, perhaps to be explained as the result of the resolution of the doubling, for אורים. Wellhausen, I.c., also notes that Freytag (Lex., I., p. 199), and independently of him, Lagarde (Proph. chald., p. xlvii.) compared סיסו with Arab. tamā 'im, plur. of tamīmat, a kind of amulet to repel the evil eye. (See Lane, Lex., s.v.) [Wellhausen has himself given up this combination; see Reste arabischen Heidenthumes, 167.] We may, perhaps, compare Assyr. tamā, a prolonged by-form of amā, 'speak, swear, conjure, enchant'; ma'mītu, 'oath'; amatu, 'word, command'; words which are, perhaps, derived from the same root as Heb. DRI, oracle.

⁸ Cf. Assyr. elamu, 'front.'

² DIDN, elative form; cf. 71DN. - Achzib in Judah, Jos. xv. 44.

אילים 10 אילים, princes; prop., mighty ones; Assyr. dlu = ajalu.

29. Ps. xcvi. 5: "מלים אַלילִים העמים אַלילִים כי כל אַלהַי העמים אַלילים אלמים לעשות אלילים אלמים

מינות (Babylon's) castles, Is. xiii. 22, on which Del. remarks [after older scholars; e.g. Miklol Yophi, D. Kocher, al.]: 'the prophet, with a sarcastic touch, calls the royal אלמ', אַרְמְנוֹת (widows) on account of their decayed and desolate condition,' rather a strange witticism. Fried. Delitzsch (in Baer's ed. of Ezekiel, p. xi.), citing Assyr. almattu (= almantu), 'widow' and 'house,' ascribes the same two-fold sense to Heb. אלכונה (see Cornill, ad loc.), can only mean, he knew (carnally) his widows. In our passage, 'אלה' is very probably a clerical error for 'אלה'.

- 31. Is. vii. 9: אם לא תַאָמִינוּ כי לא תַאָמָנוּ בי לא תַאָמֵנוּ בי לא תַאָמָנוּ בי לא בּמִינוּ בי לא אַ מּטּאָ בּמִינוּ בּמּא אַבּלאּ בּמּא μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε; Pesh. אבלא האמינו בי אלי סטילון. In 2 Chron. xx. 20, האמינו בי אלי they render ἐπιστευθήσεσθε, ותאמנו. For the thought, comp. also Hab. ii. 4.
- 32. Ps. cvii. 11: בי הַמְרוּ אָמְרֵי אֵל

 The ancient versions: הַמֵּרוּ, παρεπίκραναν (exacerbaverunt, בֹמְרוֹ τὰ λόγια τοῦ θεοῦ.
- 33. Prov. xii. 21: אין אָנָה לאריק כל אָנָן ורשעים מלאו רע
- 34. עינתם (עינתם באָסְרֶם לֹשְׁתַּי עוֹנֹתָם (עינתם באָבָּרָם וֹאָפְפוּ עליהם עמים באָנְתִי וּאָפְּרָם וֹאָפְפוּ עליהם עמים באָנְתִי וּאָפְּרָם וֹאָפְפוּ עליהם עמים באָנְתִי וּאָפְּרָם וּאָפְפוּ עליהם עמים באָנְתָי אוֹנֹתָם (עינתם kethib). Hos. x. 10.13
- 35. הוא הכה את שני אָרְאֵל מואכ והוא ירד והכה את האָרי 2 Sam. xxiii. 20: (qere בתוך הכאר (הב'ר Cf. r Chron. xi. 22.14

18 DIDN, Qal, instead of the usual Pi., to accord with DIDNA. — For the assimilation of 'in ID', cf. Ewald, § 139°; Ges., § 71.

את שני בני (LXX) אריאל ממואב (Driver); for a conj. emendation of the latter part of the verse, see Klostermann, ad loc. In Is. xxix. 1, 2, אריאל is

36. Job iii. 8 : אַרְבִי יום העתידים עֹרֵר לִוֹיָתָן

- 37. Gen. ii. 23: אשה כי מאיש לְּקְחָה Sym. αὖτη κληθήσεται ἀνδρίς, ὅτι ἀπὸ ἀνδρὸς ἐλήφθη; Vulg. haec vocabitur virago, quoniam de viro sumpta est.
- 38. אָשֶׁרי כי אָשְּׁרוּני בגות ותקרא את שמו אָשֵׁר Gen. xxx. 13.

- על כן קרא שְּׁמֶהּ בָבֶל כי שֶׁםְ בָלֵל יהוה שפת כל הארץ .39. Gen. xi. 9.16
- 40. Ps. iv. 9: כי אתה יהוה לְבָדֶד לֶבֶשָׁח תושיבני Cf. במח ברד, Dt. xxxiii. 28.
- 41. Nah. ii. 11; cf. Is. xxiv. 1: בוקה ומְבַלֶּקה
- 42. Prov. v. 15: בְּאֶרֶךְ מְחֹלִים מתוֹךְ בְאָרֶדְ πίνε ὖδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων.¹⁷
- 43. בְחַנְהָּ לְבִּי פַּקְרת לילה צְרַפּתַני בֶל תִמְצא וַמּתי בֶל יַצְבָר פּי Ps. xvii. 3.¹⁸
- 44. Jer. xlviii. 15: מֶבחֶר בָחוּריו ירדו למבח
- 45. 2 Ki. viii. 12: ובָחוּריהם בחרב תהרנ דיסיא פֿגאפּגדיטאַ. . . .
- 46. Is. xii. 2: אָבְמַח רלא אָפָחר
- 47. Jud. ii. 4, 5: בֹּכִים המקום המקום המקום הוא בֹכִים
- 48. Gen. xxvii. 36: בְּרֶכָתי לקח והנה עתה לקח בְרְכָתי
- 49. Jer. li. 44: ופָּקַרְתי על בַל בבָבָל והצאתי את בִלְעוֹ מפיו

rendered by the comm. in both verses, "lion of God" (Ges., Ew., Dillm., Cheyne); or "hearth of God" (Targ., Knob., Del.; cf. Ez. xliii. 15, 26); Hitz. alone assumes a play on the two senses of the word.

¹⁶ Hitz. and Del. compare the Râhu of the Indian myths, the dragon which strove to devour the sun and the moon; Hoffmann refers to the crocodile, the son of Seth, seated as star-demon at the north pole, as midnight robber of the light of Horus.

¹⁶ See above, § 12, p. 116 f.

וֹכְּנֵוְרָךְ 17, Lagarde, Anmerkung zur gr. Uebers. der Proverb.

¹⁸ Notice the three alliterating couples in this verse after the scheme ababaa.

- 50. Dt. viii. 4: שמלתך לא בְצַקְה מצליך ורנלך לא בְצַקְה (Cf. Neh. ix. 21.) LXX [B], τὰ ἰμάτιά σου οὐκ ἐπαλαιώθη ἀπό σου, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατατρίβη ἀπό σου, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν.¹⁹
- 51. Ps. lv. 10:20

בַּלַע אדני פַּלָּג לשונם

- 52. אש יהוה בי בְּצֶרָה כי הַקְּעָה החוא יהוה ויקרא שם איקרה אויקרא $Num.\ xi.\ 3.$
- 53. Ex. xxii. 4:

ושָלח את בִעִירוֹ ובִעַר בשדה אחר

54. קֿיָרָה שַׁדֵּי בְּצָרָה וֹהָיָה אוֹפִיר הָקָלים אוֹפִיר בָּצָר וּבְצָר וּבְצָר וּלְים אוֹפִיר אוֹפִיר זוֹקיה שַׁדִּי בְּצָרָיוּך Job xxii. 24, 25

And lay gold ore in the dust, and under stones (gravel) of the brooks gold of Ophir; so will Shaddai be your gold ore.

55. Is. xxiv. 3:28

הָבּוֹק הָבּוֹק הארץ והָבּוֹז הִבּוֹז

- 56. Jer. xix. 1, 7: הלוך וקנית בַּקְבָּק . . . ובַקּתי את עָצַת יהודה
- 57. Am. vii. 14:23

בוֹקַר אנכי ובוֹלֵם שָׁקְמִים

58. Eccl. xii. 1:24

ווְכר את בוֹרָאֶך בִימֵי בְחוּרוֹתִיךְ

22 The Impff. Niph, are formed here after the analogy of the verbs 1"", that they may rime with the Inff. absol.

28 Cf. Lagarde, Mittheilungen, I., 596, 68.

24 Graetz, Haupt, and Cheyne regard אוראון as a later alteration of an original or אורן אורן. so that the passage originally meant, "Remember thy cistern, or thy well," i.e. thy wife, after Prov. v. 15. It would thus be parallel to Eccl. ix. 9 בוכת אורכת יו. יו. אורכת אורכת יו. "Enjoy life with a wife whom you love." Haupt also thinks that אור סוו contains an allusion to אור אורכת אורכת האור אורכת האורכת ה

¹⁹ The addition in LXX [B] is found in Dt. xxix. 4.

²⁾ Instead of בלק, Graetz proposed כלל (Gen. xi. 7, 9); but cf. Is. xix. 3, נעצחו אבליץ, I will swallow up its sagacity. [See Barth, Beiträge zur Erklärung des Jesaia, p. 4 f.] – בלע (Gen. x. 25), with Patah, the better to agree with בלע cf. Ges., § 52, 2, rem. 2.

²¹ The old versions vowelled and understood these difficult verses differently. Pesh. alone recognize in איב, vs. 24, a metal (silver); LXX, Vulg., think of איז; Targ. renders as equivalent to בְּבְּיִר (as also בְּבִיר in vs. 25°). For יובצור (as also בְּבִיר בְּבִּיר בְּבִּיר בְּבִּיר בְּבִּיר (as also בְּבִיר בְּבִיר בְּבִּיר בְּבִיר בְּבִיר (as also בְּבִיר (followed by Merx), read בּבִיר בְּבִיר בִּבִיר בְּבִיר בִּבִיר בְּבִיר בִּבִיר בְּבִיר בִּבִיר בִּבִיר בַּבִיר בַּבִיר בַּבִיר בַּבִיר בַּבִיר בַּבִיר בַבִּיר בַבְּבִיר בַבִּיר בַבְּיר בַבִּיר בַבִּיר בַבְּיר בַבִּיר בַבְּיר בַבִּיר בַבְּיר בַבְיר בַבְּיר בַבְיר בַבְיר בַבְּיר בַבְּיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַּיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַּיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַּיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַּיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּיר בַּבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַּבְיר בַּבְיר בַבּיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבּיר בַבְיר בַבְיר בַּבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַבְיר בַב

- 59. Is. xxxii. וּבְרֵד בְרֶדָת היער ובשָׁפְּלֹה תִשְׁפֵּל הְצִיר And it hails when the forest cometh down, and the city shall sink in abasement.
- 60. את יהוה על כן קרא את יהוה על כן קרא את נְקְהֵלו לעַמָּק בְרָכָה כי שָׁם בַרֲכוּ את יהוה על כן קרא את 2 Chr. xx. 26:™
- 61. Ps. cxxxii. 18; cf. Job viii. 22:

אויביו אלביש בשת

2

- 62. Is. xvi. 6:2" שָׁמַענו נְאון מואכ נֵא מָאר נַאָּוָתוּ וּנְאונו
- 63. (qere לְגְאֵי יוֹנִים (לְּגְאֵי יוֹנִים) רבּוּז לְנַאֲיוֹנִים . . . הבוּז לְנַאֲיוֹנִים (לְנְאֵי יוֹנִים Ps. cxxiii. 4.29

Pirqe Aboth, iii. 1: "Keep three things before thine eyes, and thou wilt not fall into sin: Know whence thou comest, and whither thou goest, and before whom thou wilt have to give account and judgment (תואר לתוף הרברים ואין אתה הולך ולפני מי אתה עתיר לתוף דין בא לידי עברה: דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיר לתוף דין וג' בא לידי עברה: דע מאין באת ולאן אתה הולך ווג' (וחשבון וג' in Eccl. xii. 1: Whence thou comest, that is עורך, thy fountain; whither thou goest, בוראן, thy grave; and before whom thou wilt stand in judgment, בוראן, thy creator.

The main reason assigned for the change of the massoretic reading is that the motive given at the close of the verse, "ere the days of evil come," etc., does not 'perfectly suit the exhortation "DI. The fact that life in old age becomes a burden would rather suggest to enjoy it while one's powers are fresh (cf. Cheyne, Job and Solomon, p. 225). But, as Cheyne admits, an exhortation to cultivate family life would bring the book to a rather "lame and impotent conclusion." Besides, the author of Eccl. does not use veiled and ambiguous language (except in similes), but calls things by their right name, as in the passage quoted above, ix. 9; cf. also ch. ii. Is not xii. 1a, perhaps to be attributed to the same hand as the end of xi. 9 ("and know that for all this God will bring thee into judgment")?

25 The old versions read the noun אָרָבוֹ instead of the verb which occurs nowhere else in Hebrew. Bredenk, reads יוֹרָבוּ. But there is no sufficient reason for removing the ἀπ. λεγ. It is here employed for the sake of אבררם, as the whole chapter (like chapp, xxiv.-xxvii.) is marked by a straining after paronomasia and pointedness of speech (cf. vs. 5 ff., 12). In this verse there is a three-fold assonance after the scheme aaabba. See also Stade in ZATW, IV., 267.

26 The name has survived in Wady Bereikat, west of Thekoa.

27 Cf. Jer. xlviii. 29; Prov. viii. 13; Job xl. 10.

28 The Kethib נאין is a nominal formation from א, with the ending | , as in רעיין, Eccl. ii. 22, etc., while the qere, מיני, would mean: the proud oppressors; cf. חרב הי, ייר היונה, Zeph. iii. 1; Jer. xlvi. 16, l. 16. Most modern commentators consider the qere an intentional alteration made in the time of Antiochus Epiphanes, to allude to the oppressing מיני, cf. LXX, Jer. ". cc. Saadya Gaon explains the word by לגיין, tegio.



64. Ez. xxxv. 8: ומַלָּאַתי . . . נָבְעוֹתיך ונֵיאוֹתיך

65°. Gen. xxx. זו: תאמר לאה כְנָר (qere ותקרא את שְׁמוֹ נְר (qere ותאמר לאה בְנָר (בְא נָר And Leah said: In (or with) good luck (qere, good luck hath come); and she called his name Gad.

65°. Gen. xlix. 19: בְּד וְדוֹד יְנֶדְנוֹ והוֹא יָגֶד עְכֵּוְב Gad — a troop shall press upon him, yet he shall press upon (their) ²⁰ heel.

66. Ps. cx. 6:

יָדִין בנּוֹיִם מֶלֵא נְיִיוֹת

Ez. xxxix. 11 (cf. 15): וקראו נֵיא הָמוֹן גוֹג
 LXX, vs. 15: τὸ Γαὶ τὸ πολυάνδριον τοῦ Γώγ.

68. Mi. i. 6:

והָנַּרְתי לנַי אבניה

69°. היום גַלּוֹתי את חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא . Ios. v. g : **

60b. Am. v. 5:81

הגַּלְנֶל נָלה יָנְלָה ובֵית אֵל יִהְיה לְאָוָן

70. Gen. xxxi. 48 : ייאמר לָכָן הגַּל הזה עַד... על כן קרא שמו גַלְעַד

71. אם נִלְצֶד אָנָן אָך שָׁוְא הָיוּ בנִּלְנָל שְׁוָרִים וְבֵּחוּ גם מזבחותם Hos. xii. 12: בנַלִּים על תַּלְמֵי שֶׁדִי בּיּ

72. Is. x. 30:

צַהָלִי לּולַךְ בָּת נַלִּים

73. Cant. iv. 12: בֿן נְצוּל אַהְתִי כַּלְּה נֵל נעול אַהְתִי כַלְּה נֵל נעול אַהְתִי כַלְּה נֵל נעול אַהְתִי בּלְה נֵל נעול אַהְתִי בּלְה נֵל נעול אַהְתִי בּלְה נֵל נעול אַהְיּא אָהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אַהְאָה אָהְאָה אַהְאָה אָהְאָה אָהְיִּיִּיְה אָל נעול אַהְיִי בּלְּה נֵל נעול אַהְיִי בּלְּה נֵל נעול אַהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אַהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אָהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אָהָה אָהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אָהָה אָהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אָהְיִי בְּלְּה נֵל נעול אַהְיִי בּלְּה נֵל נעול אַהְיִי בּלְּה נִבּיל אָהְיִי בּלְּה נִבּל נעול אַהְיִי בּלְּה נִבּלְה נִבּלְה נְבּלְה בּלְּה נִבּל נעול אַהְיִי בּלְּה נִבּלְה נְבּל נעול אַהְיִי בְּלְּה נְבּל נעול אָהְיִי בְּלְּה נְבּל נעול אָהְיִי בְּלְּה נְבּל נְעוֹים בּיִי בְּלְיה בּבּלְה בּבְּיָה בּלְּה נְבּיל אָהְיִי בְּלְיה נְבִיי בְּבְּיּה נְבִיי בְּלְה בְּלְיה נְבִּיל אָהְיִי בְּלְיה נְבִיי בְּיִים בְּיִי בְּיִי בְּלְיה בִּיּיְיִי בְּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּיִים בּייִים בּיים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּיים בּייִים בּייים בּייִים בּייִיים בּייים בּייים בּייִיים בּייים בּייִים בּייים בּייִים בּייִים בּייִים בּייִים בּיים בּייים בּייִים בּיים בּייים בּייִים בּייים בּייים בּייים בּיי

74. Ps. xviii. 8: Cf. 2 Sam. xxii. 8. והָנְעשׁ ותִּרְעַשׁ הארץ

75. Ex. ii. 22 : את שמו גַרְשׁם כי אמר גֵר הייתי בארץ נכריה שמו גַרְשׁם כי אמר גַר הייתי בארץ נכריה Cf. Ex. xviii. 3.

See Stade's interesting article, "Der 'Hügel der Vorhäute,' Jos. 5," in ZATW, VI., p. 132-143.

Digitized by Google

⁹⁹ Most of the commentators join the מקב (מָאָשַׁר) to אָלָב (מַבְאָשַׁר) to אָלָב) to אָלָב), with a gain to both. See above, § 12, p. 118.

³¹ G. Hoffmann, ZATW, III., 104, would change ↑ into ↑ into ↑ for the sake of alliteration with ¬ into ↑ into ↑

⁸² For שורים, LXX gives שרים; see G. Hoffmann, ZATW, III., 104.

⁸⁸ Followed by Graetz.

⁸⁴ Cf. above, § 12, p. 116.

76. Mi. i. 10: בנת אל תגידו Cf. 2 Sam. i. 20. – פֿע דוֹפ עוֹי עביראווי וובילו: in

Cf. 2 Sam. i. 20. — ἐν Γὲθ μὴ μεγαλύνεσθε (אַרְּדִּילוּ); in Samuel, μὴ ἀναγγείλητε).

٦

77. Jud. v. 12: שורי דַבֶּרָי שִׁיר

78. Eccl. xii. 11: דָבֶרֵי חכמים כָדֶּרָבנוֹת

79. Ez. v. 17: ⁸⁵ רָּבֶּר נְּדֶם יַּעְבֶּר־בָּּרְ Cf. Ez. xxviii. 23, xxxviii. 22.

80. דָּנֶן וּתִירוֹשׁ Gen. xxvii. 28, 37; Dt. vii. 13, xi. 14, xii. 17, xiv. 23, xviii. 4, xxviii. 51, xxxiii. 28; 2 Ki. xviii. 32; Is. xxxvi. 17; Jer. xxxi. 12; Hos. ii. 24, vii. 14; Joel i. 10, ii. 19; Ps. iv. 8. ורוש ורגן Num. xviii. 12 (16).86

81. Ps. xxiv. 6:

82. Is. xli. 15 : תְּרוֹשׁ הרים וֹתְרֹקּ Cf. Dan. vii. 23.

83. Is. xv. 9: מי דימון מֶלְאוֹ דֶם

84. Jer. xlviii. 2 : 38

85. Gen. xv. 2: אליעור אליעור ביתי הוא דָּמָשֶׁק אליעור And the inheritor of my house is Damascus Eliezer.

مان (۱۳۵ مان) An alliterative formula ; الله مان مان مان مان مان الله عنه الله عنه

87 Dimon for Dibon, for the sake of a play upon the word D7; cf., for the interchange of D and D. Haupt, Beiträge zur assyr. Lautlehre, p. 88, n. 2, and Zeitschr. für Assyriologie, II., 268, 3, and n. 2.

88 The old versions take 'ה' as inf. abs. of הי המיסיף המשתפים, silens conticesces; Pesh. משתק תשתקין.

⁸⁵ Cornill strikes out DTI, because it is not a proper subject for the verb and destroys the parallelism of the passage.

86°. Gen. xxx. 6 : דָל שמו דָן . . . על כן קראה שמו דָן

86b. Gen. xlix. 16:

דן ידין עמו

87. בני קרא דרור איש לאחיו... הגני קרא לכם ... אלא שמצתם אלי לקרא דרור איש לאחיו... הגני קרא לכם ... Jer. xxxiv. 17:

88. Esth. x. 3: ומרדכי... דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל־זרעו

89. Esth. i. 13:

דת נדין

77

90. Ez. ii. 10:40

וכתוב אליה קינים וָהָנָה וָהִי

91. Ps. xxi. 6, xlv. 4, xcvi. 6, civ. 1, cxi. 3; Job xl. 10; 1 Chr. xvi. 27.

92. Is. i. 4:

הוי גוי חמא

93. Is. lvi. 10: מבים אהבי לְנוֹם LXX, ἐνυπνιαζόμενοι, Aq. φανταζόμενοι, Sym. δραματισταί, Vulg. videntes vana.

94. Ps. xlvi. 4:

וָהַמוּ וָחָמָרוּ מימיו

95. Is. xvii. 12: " הוי הַמוֹן עַמִּים רַבִּים כהָמוֹת יָמִים יְהֶמְיוֹן

96. Ez. vii. 11: לא מַּהָם ולא מֹהְם ולא מֹהְם ולא מַהְם ולא Nothing of them, nor of their multitude, nor of their riches, nor a waiting of them (sc. הוֹה, shall be). — καὶ οὐ μετὰ θορύβου, οὐδὶ μετὰ σπουδῆς.

ליי is considered to be a shortened form of יהי (cf. Stade, § 125^b), which Cornill would restore here; better (Ew., § 101°) a by-form of 'א, Eccl. iv. 10, x. 16; cf. 'in and 'in. It is perhaps chosen here to alliterate with הגוה, which occurs in the meaning, 'sigh, wail'; e.g. Is. xvi. 7; Jer. xlviii. 31.

^{41 &}quot;Instead of being D'IR, 'seers,' they are D'IR, i.e. 'delirious talkers, ravers,' from π IR (= Arab. $had\bar{a}$), 'to rave in sickness'" (Del.).

⁴² "The description of the billows of peoples is as picturesque as the well-known description: *Illi inter sese*, etc., of the Cyclopes in Vergil" (Del.).

אם, only here, is probably synon. with הכוון, and may, as Keil suggests, refer to the multitude of people, while המון is used of the abundance of riches (cf. Is. lx. 5; Ps. xxxvii. 16). For the rest, see Cornill, who emends מה הם ומה, "What are they and what is their splendor?"

97. Eccl. iii. ולראות שָׁהָם בְהַלֶּה לֶהֶם It is (the apparent disorder in the world) that they (mankind)

may see that they are beasts with regard to themselves. — τοῦ δείξαι (= מואר) οτι αὐτοὶ κτήνή εἰσιν.

98. Dt. ii. נקם מקרב המחנה עד תְּמָם

99. Is. lix. 13:4 מַלֶּב רברי שקר

100. ז Ki. xix. זס: בַּחֲרֵב הָרָנוֹ בָחַרָב את מובחיך הַרֶּכו ואת נביאיך הַרְנוֹ בַחֲרֵב

On יניר ההרס (var. החרם, החרם, Aq. Theod. "Apes, LXX, שלא מספל מה (הצרק), see Geiger, Urschrift, u.s.w., p. 79, and the comm. (Del., Cheyne, Dillm., Duhm.).

1

וסו. Prov. xxi. 8: הַּבַּכְבַּך דרך איש ווֶר וְוֶךְ יָשֶׁר פָּצֵלוֹ

Very perverse is the way of the guilty man, but the pure — his work is straight. — LXX, πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιοὺς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεὸς, ἀγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 46

1

וֹסב. Is. xxxiv. 6: זְבַח ליהוה בּבָאָרה וּטְבַח נדול בארץ אדום

And Leah said: God presented me with a good present; this time my husband will extol "me. . . . And she called his name Zebulon.

תהה להם 4, emphatic; they with regard to themselves, as they really are in themselves, ipsissimi; cf. Ew., § 315a. "הומה nimmt wie ein Echo das בחמה auf und vollzieht die ausgesprochene Gleichung auch im Wortklang" (Del.).

46 The only cases of Inf. Poel. Duhm, Das Buch Jesaia, thinks that the punctators took these forms for Inff. Hiph. of רהי and ינה and would therefore read און, and would therefore read as Inf. absol. Qal; cf. Prov. xxv. 4 f.; Is. xxvii. 8. הרו is regarded by him as a clerical error for זהו 46 LXX takes און as predicate to דרן.

47 This meaning of Tai (which, as verb, occurs only here) is suggested by the Assyr., where zabâlu means 'carry, lift up,' syn. with naiâ, Nai; cf. Stanislas Guyard, in Journ. Asiatique, 1878, août-sept., p. 220 ff.; Schrader, KAT², p. 185 f.; Fried. Delitzsch, Hebr. and Assyr., p. 38 f., and Prolegomena, p. 62; Cheyne, Isaiah⁸, II., p. 172 f. The common rendering, 'dwell,' has no philological foundation whatever, and in this passage compels us to supply a prepos., "he will dwell with me" (Vulg. mecum eril).— Notice the explanation of the name by two verbs Tai and Tai (both àx. λεγ.). Are two different explanations combined as in the case of the name Joseph, vs. 23, 24?

104. Job xxviii, 17:

לא וַפַרְבָנה וַהָב ווְכוּכִית

105. Dt. xxi. 20:

זולל ומבא

(Cf. Prov. xxiii. 20, 21, לבל, ... אבם). — LXX, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεϊ. 48

106. Ex. xxxiv. 15:

תנו אחרי אלהיהם תבחו לאלהיהם

107. Jer. li. 2:

ושלחתי לבָבָל זָרִים ווַרוּהָ

LXX, καὶ ἐξαποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστὰς καὶ καθυβρίσουσιν αὐτήν = [[[]] [][].

108. Hos. ii. 24, 25 : " בארץ לי בארץ ווְרַעָאל : ווְרַעָאל

П

100. Ezek. xxx. 21:

לָחָבְשָׁהּ לְחָוּכְהּ

ויקרא האדם שם אשתו חַנָּה כי הָוא היתה אָם כל חָי (Gen. iii. 20.

111. Jer. xxiii. 19:

וסער מָתְחוֹלֵל על ראש רְשַׁעִּים יַחוּל

112. Is. xxvi. 11:

יהוה רמה ידך כל יָחַנְיּוּן יָחֲוּוּ ויֵבשׁו

113. Job xxxi. 40:

תחת הַשָּה יצא חוֹהַ

בי הרבה אפרים מִוְבְּחוֹת לַחֲטֹא היו לו מובחות לחטא
Hos. viii. 11.

Because Ephraim hath made a multitude of altars to sin, the altars became to him a punishment. δο τι ἐπλήθυνεν Ἐφραϊμ θυσιαστήρια, εἰς ἀμαρτίαν ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια τὰ ἡγαπημένα.

115. Prov. x. 16:

פָּצוּלת צדיק לחַיִּים תְבוּאת רשע לְחַפָּאת

116. Prov. iii. 22:

ויהיו חיים לגפשך וחן לגַרְגַרתיך

⁴⁸ Cf. Matth. xi. 19; Luc. vii. 34: φάγος καὶ οἰνοπότης.

ירץ here, instead of the more usual מון (eg. Is. v. 7, lxi. 3; Jer. ii. 21), perhaps for the sake of the paronomasia with אלין.

⁶⁹ That the words for 'sin' in Hebr., and in the Semitic languages generally, may also signify the consequence of sin, punishment, or the condition into which one is brought by sin, needs no proof; see, e.g., Gen. xxxix. 9; Prov. xx. 2; cf. H. Schultz, Alttestamentliche Theologie⁴, p. 684. For Assyr., see Haupt in Hebraica, I., 219.

117. אל תתן לחַיַת נפש תוּרֶדְּ חַיַּת פְנָיֶיךְ אל תשכח לנצח Ps. lxxiv. 19.

Deliver not unto the beast the soul of thy turtle-dove, forget not thy poor animals for ever (Del.).⁵¹

- 118. Job x. 12 : הַּיִּם וְהָטֶּד עשיתה עמרי Cf. Ps. lxiii. 4, cxix. 159.
- 119. Is. xxx. 18: מלכן יְחַכּה יהוה לחֲנַנְכם ולכן יְרוּם לרַחָמְכם אווּ ווֹלכן יְחַכּה יהוה לחֲנַנְכם ולכן יְרוּם לרַחָמְכם And therefore will Jahveh wait to be gracious to you, and therefore will he arise to have mercy upon you (Del.).
- 120. Lam. ii. 8 : רַאָּבֶל־חֵל וחוֹמה Cf. Is. xxvi. 1.
- 121. Ez. xxiv. 12: הָאָנִים הָלְאָת ולא תצא ממנה רבת הָלְאָתה
- 122. Ps. xvii. 14: מְמָרִים מַחֶלֶּד חָלְּקָם בַחִיים
- 123. Prov. xiii. וב: תַּאָנָה באה לכ ועץ חיים תַאָנָה באה
- 124. Is. xxii. 2: הֶלְלֵיךְ לֹא חַלְלֵי חָרֶב וּלֹא מֵתִי מִלְחָמה הללי חרב, Jer. xiv. 18; Ez. xxi. 19, xxxii. 18, xxxii. 20, 21, 25, 26, 28–32, xxxv. 8; Zeph. ii. 12 (15).
- 125. Job xxxvi. 15: יְחַלֵּץ פֶני בְצָנְיוֹ ויִנֶּל בלַחַץ אָוְנָם
- 126. Is. lvii. 6 : 55 בְּחַלְקֵר נָחַל חָלְקֵר בּחַל
- בי חַלֶּק יהוה עמו יעקב חָבֶל נחלתו בי חַלֶּק יהוה עמו יעקב חָבֶל נחלתו
- 128. Dt. xxxii. 14: ויניקהו... הָמָאַת בקר וּהֲלֵב צאן עם חַלֶב כרים הקאָת בקר וּהֲלֵב צאן עם חַלָב כרים הקאָת כל. Gen. xviii. 8;
 Jud. v. 25; Is. vii. 22.
- 129. איש אלף הכתי הכתי בלחי בלחי הכתי אלף איש קלחי בלְחִי בלְחִי הַמְּמוֹר חֲמוֹר חֲמוֹר בּלְחִי בלחי החמור הכתי אלף איש

With the jawbone of an ass heaps upon heaps, with the jawbone of an ass I have smitten a thousand men. — ἐν σιαγόνι ὄνου

⁵¹ For conjectural emendations of the text, see Cheyne, *Psalms*, 396; *QPB.*, *loc.* — For תורך, LXX, Pesh., read a form of סור.

⁶² Ew., Dillm., Bredenk., and Cheyne adopt the reading of two MSS.: מְּרִּוֹם 'He will wait in stillness," which better suits the parallelism with המכה.

⁵⁸ The "smooth stones" (cf. λίθοι λιπαροί, lapides uncti, lubricati) refer, it seems, to stone-fetishes, or stone-worship; cf. Wellhausen, Reste arabischen Heidenthums, p. 99 f.

εξαλείφων εξήλειψα αὐτούς, 4 ότι εν τη σιαγόνι τοῦ όνου επάταξα χιλίους ἄνδρας.

- והַחַמָּר היה להם לחֹמֶר (130. Gen. xi. 3
- ומשא חון וחַסֶּר לפניו Esth. ii. וּ אַ חוֹן וחַסֶּר לפניו
- 132. Ps. lvii. 5 : שָׁנִיהם הָנִית וּחָצִים וּלְשׁוֹנם הָרֶב הַדּה Cf. 1 Sam. xiii. 19, 22 ; Is. xlix. 2 ; Prov. v. 4.
- 133. Mi. iv. 11: תַחֲנֶר ותָחָו בציון עינינו
- נַבֶּךְ רְנָגִים נָצֵלְטָה אָם אָבְרָה חֲמִירָה וֹעָגְה יוֹבְרָה נְצֵלְטָה אָם אָבְרָה חֲמִירָה וֹעָגְה 'The wing of the ostrich vibrateth joyously;—is she pious, wing and feathers?" (Del.).
- וראש לו הפוי והוא הולך יַהַר 136. 2 Sam. xv. 30:
- 137. Nu. xxiv. 8 : 56 רוציו יְמָהֶץ
- 138. Prov. viii. 27; cf. Job xxvi. 10: בְּהָכָּוֹ חוֹג על פני תהום
- 139. Mi. vii. בו ההוא ירְחַק חֹק On that day the borders (Keil and Orelli, the law) will be far removed.
- בפלנות ראובן גדלים חָקְקַי לב . . . לפלנות ראובן גדלים ... Jud. v. 15, 16:
- 141. Gen. xlviii. 22: בחַרְבִּי ובקְשְׁתִּי . . . בחַרְבִּי ובקְשְׁתִּי . . . בחַרְבִּי ובקְשְׁתִּי Cf. Jos. xxiv. 12; 2 Ki. vi. 22.

54 This rendering of the LXX is quoted in the *Theol. Zeitung* of Innsbruck, 1888, II., 264, in support of the reading מַּלְתָּלִּח, instead of מַּלְתָּלִּח, 'With the jawbone of the ass [the red one] have I reddened them'; cf. *Hebraica*, V., 198. But the conjecture is not plausible. — מְּמֵלֵּח heap, is chosen here to accord with מַלְּח, ass, and is also found I Sam. xvi. 20 (Keil).

ידה is thought to contain an allusion to the name of the stork, avis pia, whose treatment of its young is so different from that of the ostrich; see Gesenius, Thes., s.v. — Hoffm: "Is the wing of the ostrich too slothful, or doth it want wing and feather?" i.e. אם אכרה (Jud. xviii. 9 בעצלה בעצלה) הקירה (קינים נעסלה בעצלה) ונוצה.

66 A plural is expected here, referring to בְּרֹץ. Keil (with LXX) takes it as instrum., which is rather forced; Dillm. emends אָרֹיִצ'.

⁵⁷ Graetz, Monatsschrift für Gesch. u. Wissensch. des Judenth. 1886, p. 505, considers pn a dittograph, and for pnn, reads pnn, That day will be urged, pressed, i.e. hastened.

הַרָב על כשרים . . . חרב אל מימיה 35−38:50 חרב על בשרים . . . חרב אל

LXX, καὶ ἐπάξω ρομφαίαν (ΣΤΠ) ἐπὶ τὴν γῆν.

143. Ez. xxxiii. 27: אשר בַחָרֶבוֹת בחָרֶב יְפַּלוֹ

ואתגך לחֶרְבָּה ולחֶרְפָּה ולחֶרְפָּה ואתגך לחָרְבָּה ולחָרְפָּה

בי חרוני אל כל־המונה בי חרוני אל כל־המונה

שמרו מן החַרֶם פּן תַחְרִימוּ ולקחתם מן החרם ושמתם את .146. Jos. vi. 18, cf. vii. 11, 12:

148. אל תָחֲרָשׁ ממני פּן תָחֲשָה ממני ונמשלתי עם יורדי בור Ps. xxviii. 1.

149. Jer. xlviii. 2: בַּחַשָּׁבוֹן חָשָׁבוֹ עליה רעה

בַּהָרוּ חֲשֵׁשׁ תֵלְדוּ כַשׁ רוחכם אש האכלכם בין 150. Is. xxxiii. זו: תַּהָרוּ חְשֵׁשׁ תֵלְדוּ כַשׁ

יצָא הָתוֹ מֶהָדְרוֹ וּבַלָּה מֶהְפָּתָה : 151. Joel ii. 16

10

152. Ps. cxix. 66: מוֹב מַעָּם וֹדַעָת לַמְּדֵני

153. Ez. xiii. 11;™ cf. vs. 10, 14, 15, xxii. 28: אֲמֹר אל מְדֵוּ תְּמֵל וַיָּפֿל

154. הוֹבִישׁ תִּירוֹשׁ אָמְלַל יִצְּהָר: הֹבִישׁוּ אָכָּרים...: הּנָפָן הוֹבִישׁה והאָאֵנה אָמְלֶלה רִפּוֹן נִם תָּמָר וֹתַפּוּחַ כל־עֲצֵי השָּׁדָה יָבֵשׁו כי הֹבִישׁ שָּׁשׁוֹן מן בני אדם Joel i. 10, 11, 12:⁶¹

יבשו וְיבֶהֶלוֹ מָאד כל איָבִי יָשָבו יֵבשו רָנֵע Ps. vi. rr: יבשו וְיבֶהֶלוֹ מָאד כל איָבִי יָשָבו

⁵⁸ In vs. 38, Ew. and Graf read 300.

ש הרפה is omitted by LXX and Cornill.

๑ " ๒๓ = กุ๊ ๒, vs. 12, used here on account of the ambiguous meaning of the word, and of the paronomasia with ๒๑)" (Orelli).

יבש איז, vs. 10, and הובישה, vs. 12*, are probably to be derived from בישו, vs. 10, and הבישו, vs. 12*, are probably to be derived from הבישו, while הבישו, vs. 11, and הבישו, vs. 12*, are from הבישו; cf. Holzinger in ZATW, IX., 99 f., and Schwally, ibid. VIII., 196. So Pesh. בהתו אכרא ... מטל רבטלת. The Vulg. renders all the הבישו in this passage by 'confusum esse.'

ותאמר הפעם אוֹנָה את־יהוה על כן קראה את שמו יְהוּדְה וּהַבּס וּתאמר הפעם אוֹנָה את־יהוה על כן קראה את שמו יְהוּדְה ה

1568. Gen. xlix. 8:

יְהַנְּהַ אתה יוֹדנּךְ אחיך

157. Am. vii. 10:

לא תוכל הארץ לְהָכִיל את כל דבריו

158. אבף אָבַף אלהים את חרפתי: ותקרא את שמו יוֹבַף לאמר Gen. xxx. 23, 24: " יבַף אחר יבַף יהוה לי בן אחר

159. Ps. l. 2:

מציון מְכְלֵל יוֹפִי אלהים הופִיפַ

160. Is. xxvi. 3:

יַצָר סָמוּך תִצֹּר שלום

161. Hab. ii. 18:

כי במח יצר יצרו פליו

ווֹכ. (qere וְלְפָּאוֹן (וְלְפָּאוֹן יָכְרוֹת יָכְרוֹת אור הוא לא יהיה אור יְכְרוֹת יִכְפָאוֹן (Zech. xiv. 6.

On that day there shall be no light; the precious ones (the stars) shall contract (i.e. cover) themselves. — LXX, בּׁע בּׁגּבּנִית דַּיָּ יִּשְׁבְּּנְיִם סְיֹג בֹּסִים שְׁשָּׁה, καὶ ψῦχος καὶ πάγος (= בְּּלֵבְּאוֹן; so the other ancient versions, Ew., Umbreit).

163. Ps. xxv. 12:

מי זה האיש ירא יהוה יוֹרָנוּ בדרך יכחר

164. Ps. lxiv. 5:

ירָהוּ ולא יִירָאוּ

והוריש אתם מלפניכם וְיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם וְיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם וְיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם (כּהַ בּיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם וְיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם וּיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפניכם וּיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפנים וּיִרְשְׁתְּם את ארצם מלפנים וּיִרְשְׁתְּם את ארצם מלחים מוֹים מּיִּיְּיִים את ארצם מוֹיִים מוֹיִים מִייִּים מוֹיִים מִייִּים מִיּיִים מוֹים מִייִים מוֹים מוֹיִים מוֹים מוֹים מוֹים מוֹיִים מוֹים מוֹים מוֹים מוֹים מוֹים מוֹים מוּים מוֹים מוּים מוֹים מו

166. Mi. i. 15: בד הַיֹּרֵשׁ אביא לך יושכת מֶרְשָׁה LXX, εως τοὺς κληρονόμους ἀγάγωσιν, κατοικοῦσα Λαχείς · κληρονομία εως 'Οδολλὰμ ἤξει.

כ

167. Job xxxiii. ז: אַרְפָּי עליך לא יִכְבֶּר LXX, ἡ χείρ μου (= בוֹי ב' Vulg. eloquentia.

168. Prov. iv. 8:

תַבַבַּדָף כי תַחַבְּקַנָּה

169. Prov. xxv. 27: קבר כְבֹרָם בְּבוֹר לֹא מוֹב וֹחֲכֶּר רְבֹּעוֹ הרבות לֹא מוֹב וֹחֲכֶּר בְבֹּרָם בְבוֹר "To investigate difficult things is an honor" (Del.). - LXX, $\delta \sigma \theta (\epsilon \iota \nu \mu \ell \lambda \iota \pi o \lambda \dot{\nu} o \dot{\nu} \kappa a \lambda \acute{\sigma} \nu \tau \iota \mu \hat{a} \nu \delta \dot{\epsilon} \chi \rho \dot{\eta} \lambda \acute{\sigma} \gamma o \nu s \dot{\epsilon} \nu \delta \acute{\epsilon} \delta \dot{\epsilon} \sigma \nu s = 15.0$ [Lagarde].

⁶² E. interprets the name 'Taker away' as though אסי was a contraction of אסן (cf. 2 Sam. vi. 1; Ps. civ. 29); J. interprets 'Increaser.'
68 Reading הַבְּרִים.

ותקרא לנער אי כבוד לאמר נלה כבוד מישראל : I Sam. iv. 21 אכלו את יעקב ואכלהו ויכלהו 171. Jer. x. 25: כלו כליתי בחקי 172. Job xix. 27: LXX, πάντα δέ μοι συντετέλεσται έν κόλπφ (= 'כלו כלית'). תבוא בכלח אלי קבר 173. Job v. 26: וכלי כליו רצים 174. Is. xxxii. 7: The mean man --- his means are evil. ותכנע לפניהם את ישבי הארץ הַכְּנַפְנִים 175. Neh. ix. 24: בּפָא ככוד מַרוֹם מַרָאשוֹן מַקוֹם מָקְדַשׁינוּ : מַקוֹה ישראל יהוה Jer. xvii. 12, 13. 177. Prov. vii. 20: " צרור הכַּסַה לקח בידו ליום הַבַּסַא יבוא ביתו אויל ביום יודע כַעַםוֹ וכֹסָה קלון ערום 178. Prov. xii. 16:65 כפור כאפר יפור 179. Ps. cxlvii. 16: זוקף לכל הכפופים 180. Ps. cxlv. 14, cxlvi. 8: ואויבי יהוה כִיקַר כַרִים 181. Ps. xxxvii. 20: LXX, αμα τῷ δοξασθήναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθήναι (= 🗖 🕽). כַרַע בל קרם נבו 182. Is. xlvi. 1, 2: והָכֶרָתִּי את כְרַתִּים 183ª. Ez. xxv. 16: הוי ישבי חבל הים גוי כָרַתִּים . . .: והיתה חבל הים נות .183° Zeph. ii. 5, 6: כרת רצים ובניהו בן יהוידע וָהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי 184. 2 Sam. viii. 18: Cf. 2 Sam. xv. 18, xx. 7, 23; 1 Chr. xviii. 17. בכשיל וכילפות יהלמון 185. Ps. lxxiv. 6: 186. Nu. xiv. 45:66 ויבום ויבתום

187. Mi. vi. 3, 4: מה הַלְאַתִיךּ מארץ מצרים : כי הַפֶּלְתִיךּ להבה להמה כל עצי השדה 189. Joel i. 19: Cf. Joel ii. 3; Ps. lxxxiii. 15, cvi. 18; Job xli. 13.

⁶⁴ LXX, δι' ήμερῶν πολλῶν, which Lagarde thinks a corruption of διχομήνης.

⁶⁵ Instead of the usual ମଣ୍ଡଡ଼, for the sake of the paronomasia.

⁶⁶ Hiph. of התת. Professor Haupt explains such formations (instead of הבי) of verbs I'V as due to the analogy with verbs ID; cf. Huizinga, Analogy in the Semitic Languages, Amer. Journ. of Phil., XII., 32.

100. Ez. xxi. 3:

להבת שלהכת

191°. ילָןי שמו לַוִי האשר כתה הפעם יַלְּוָה אישי אלי . . . על כן קרא שמו לַוִי Gen. xxix. 34.

191°. Nu. xviii. 2 : יְיַלְווּ עליך הקרב אתך הַיְלָווּ מליך מטה לַוִי הקרב אתך הַיְלָווּ

192. Mi. i. 13: רתם המרכבה לָרָכָשׁ יושבת לְכִישׁ

5

יען כי מָאַם העם הוה את מי השלח . . וּמְשוֹשׁ את רצין . 193. Is. viii. 6.®

194. 2 Ki. iii. 19: מבחור מבער וכל עיר מבחור

195. Ps. lxxxix. 41 : שמת מבְצָרָיו מְהַהָּה

וסבצר מִשְׂגֵב חומתיך הֵשֵׁח הָשִׁפִיל 196. Is. xxv. 12:™

197. Is. x. 31 : נְדְרָה מַרְמֵנָה

198. Is. xxix. 9: הַּתְבַהְבָּהוֹ וּתְבָהוֹ הַשְׁתַּלְשִׁעוֹ וַשְׁעוֹ

יום מָהוֹמה ומְבוֹכה ומְבוֹכה ומְבוֹכה ומְבוֹכה

200. Gen. xix. 37: מואָב

202. 2 Sam. iii. 25:70 (kethib מְּבֶאָהְ (מְבוֹאָהְ וֹאת מוֹנְאָהְ וֹאת מוֹנְאָהְ וֹאת מוֹנָאָהְ (מְבוֹאָהְ Cf. Ez. xliii. 11.

203. Mi. ii. 4: דולק עמי יָמִיר אַיך יָמִישׁ לִי לְשׁוֹבֵב שְׁדֵינוּ יְחַלֵּק

⁶⁷ i.e. בְּחָנוּנְי לְעֵנוּ לְעֵנ Schwally would emend הַרפוני (ZATW, XI., 258).

⁶⁸ The noun ଆଧାର instead of the verbal sentence ଅଫ୍ରୀ, for the sake of the paronomasia with DNO (Del.). For various conjectural emendations, see the commentaries.

⁶⁹ השח from החה, after the analogy of אינ; cf. Huizinga, Analogy in the Semitic Languages, Amer. Journ. of Phil., XII., 32.

⁷⁰ The qere is to make the paronomasia more perfect.

⁷¹ The text is not intact; LXX read differently, and in part better. See Stade, ZATW, VI., 122 f., and Wellhausen, ad loc.

204. Ps. cxliv. וּ מַלֵּאִים מְפַּיּכִים מָוֹן אֶּלֹדוֹן Our garners are full, affording all manner of store (prop. from kind to kind). — LXX, τὰ ταμεῖα αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο (= מוה אל וה); so also Graetz).

205. הגני מְחַלֵּל את מקרשי נאון עוכם מַחְמַר עיניכם ומַחְמַל Ez. xxiv. 21:

Cf. vs. 25 (where אש is used for מחמל).

206. במקום המר אם זה ויקרא שם המקום ויאמר יעקב כאשר ראם מַחְנֵה אלהים זה ויקרא שם המקום Gen. xxxii. 3:

207. Jud. v. 26 : בְּקָתוֹ הַלְפָה הַקְלְפָה הַלְּפָה הַלְּעָה וֹמֶלְצָה הֹאשׁוֹ וּמֶחֲצָה וֹחֶלְפָה

208. Is. xlii. 16: אשים מַהְשָּׁךְ לפניהם לְאוֹר ומַיְּכַלְשִׁים לְמִישׁוֹר

209. Jer. xvii. ביום רעה ביום הקהָה מַחְהָה מַחָבי אתה ביום רעה

210. Jer. xlviii. 17: מַקַל תְפַאָרָה

211. Is. xv. 2: ועל מַידְבָא מואב ייִלִיל

212. Jud. v. 14: מָנִי מָכִיר יָרָדוּ מְחֹקְקִים

213. Jer. vi. 11: הָּכִיל הְּבִיל יהוה מֶלֵאתִי נְלְאֵתִי הָכִיל

214. Prov. xvi. 14: יְבַּפְּרָנָה חכם יְבַפְּרָנָה המת מֶלֶךְ מֵלְאֲבֵי מָוֶת ואיש חכם יְבַפְּרָנָה

215. Dan. iv. 24: יַלְהַן מַלְבָּא מִלְבִי יִשְׁפַּר צֵלְידָ

מובו מַמְהַקִּים וכלו מַחֲמַדִּים בוכלו מַחֲמַדִּים (Cant v. 16:

217. Neh. ix. 20: ומַנְךּ לֹא מָנַכְתָ מִפִּיהָם

218. מָנֵא מְנֵא מְנָה מְּלֶרָא פְּשֵׁר מִלְּתָא מְנָא מְנָה אֵלְרָא מַנֵּא מְנָה אֵלְרָא בְּמֹאוֹנָא וְהִשְׁהְכַחַהְ מַלְכוּתְדְּ וְהַשְּׁלְמֵה : הְּנֵקל הִּכְּלְתָּא בְּמֹאוֹנָיָא וְהִשְׁהְכַחַהְ חַפָּר : פְּרֵם פְּרִיםַת מַלְכוּתְדְּ וִיהִיבַת לְמְדֵי וּפָּרָם Dan. v. 25-28."

219. והנה דְמְצַת הצְשָׁקִים ואין להם מְנַחֵם ומיד עשְׁבַיְהם כח ואין Eccl. iv. 1 :

And behold the tears of the oppressed, and they have no *comforter*; and on the side of their oppressors is power, and they have no *avenger* 18 (Professor Haupt).

⁷² See J. D. Prince, Mene, Mene, Tekel, Upharsin: an Historical Study of the Fifth Chapter of Daniel, 1893. The nouns are now generally thought to be names of weights, mina, shekel, half-minas. The interpretation in vv. 26-28 is a series of plays on the meaning of the corresponding verbs, number, weigh, divide; the latter, by a second play, also suggests the Persians.

יד אים (more commonly ביד (more commonly ביד (more commonly ביד), at the side of, cf. קּצָּד, Jos. xii. 9; 1 Sam. vi. 8.

- 220. בְּלַרְכִים לֹגַּר שֻּׁלְחָן והמְמַלְּאִים לֹמְנִי מִמְסָךְ: וְמָנִיתִי אתכם הֹעֹרָכִים לֹנֵר שִׁלְחָן והמְמַלְּאִים לֹמָרֵת וֹנֹרכם למבח תָבְרֵעוֹּ
- 221. Is. xvi. 11: על־כן מַעִי למואב כַבְּנוֹר יָהֱמוּ וֹקְרְבִי לֹקִיר חָרָש
- 222. Is. xlviii. 19: רְצָאָצִי מַכֶּיךְ בִּמְעוֹתְיוּ And thy offspring will be like the grains (gravel) ⁷⁴ thereof (the sea).
- 223. Is. xvii. ו : משל מפר מעיר והיתה מעי מפלה
- 224. Prov. xvi. 1:76 שְׁלָאָרָם מַקּרְבֵי לֵב ומיהוה מַקְנֵה לְשׁוֹן
- 225. Job xxxvii. 16: דְּתַרֵע על מִפְּלְשֵׁי עֶב מִפְלְאוֹת הְמִים דַעִּים דְעִים LXX, . . . πτώματα πονηρῶν (= בַּפְלוֹת רַעִים).
- 226. Is. xxix. 3: וצַרְתִי עַלַיְדָ מִצָּב והקימתי עליך מִצְרת
- 227. Ps. cxix. 143 : עַר וֹמָצוֹק מְצָאוֹנִי מִצְוֹתִיךּ שֵׁלֶשֶׁלֶ
- 228. Dt. xxviii. 53, 55, 57; Jer. xix. 9: בְּמָצוֹר וֹבּמָצוֹר
- 229. Prov. xiii. 14: מְּנִרְשֵׁי מְנֶת לֹפור מְמֹקְשֵׁי מְנֶת (Ξη. LXX, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται (Ξης ταις ; Jäger).
- בי הנגי מקים את הכשדים הגוי הַמֶּר וְהַנְּמְהָר 230. Hab. i. 6:
- 231. Ruth i. 20 : 78 קראן, לי מָרָה כי שַׁדַי הַמָּר לי
- 232. Jer. iv. 17, 18: מֶרתה רעתך כי מֶר
- 233. Job xxxix. וא: בְּמֶרוֹם תַמְרִיא תִשְּחֵק לפּוּם וּלְרְכְבוּ LXX, κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει, καταγελάσεται ἔππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ.

א So the ancient versions; others take מעים = מעותי, "the bowels thereof"; see Dillm. in loc.

יסעי is rejected (with the LXX) by Lagarde, Cheyne, and Bredenk. as dittograph of מעיר; Dillm. would read בילין:

⁷⁶ Wanting in the LXX.

יז The ἀπ. λεγ. מפלאות, instead of the usual נפלאות, for the sake of the alliteration with מפלשי.

⁷⁸ On "ס", see note on No. 438. Cf. Siegmund in Wagner's "Valkyrie": "Drum musst' ich Wehwalt mich nennen; Des Wehes waltet' ich nur."

וכי ישאלך הכם הזה... מָה מַשְּׂא יהוה ואמרת אֶת־מָה מַשְּׂא במי ונששתי אתכם ונששתי אתכם ... מַה מַשְּׂא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׂא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׂא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׂא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּא יהוה ווּמִשׁתי אתכם ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּא יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּה מַשְּא ... יבּה מַשְּׁא ... יבּיה מַשְּּא יבּיה מַשְּּיּא מִיבּיה מַשְּׁא ... יבּיה מַשְּׁא ... יבּיה מַשְּׁא ..

LXX, καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσιν ὁ λαὸς οὖτος . . . τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστὲ τὸ λῆμμα; so Vulg., Pesh.⁷⁹

235. Ex. ii. 10: מְשִׁיתֵהוּ מְשָׁיה ותאמר כי מן הַפַּיִם מְשִׁיתֵהוּ Cf. above, § 12, p. 116.

236. Prov. i. 6: לְהַבִּין מָשֶׁל וֹמְלִיצָה דָבִרי חֶכְמים וֹחְדֹּתָם

237. Neh. viii. 10: לכו אכלו מַשְׁמַנִּים ושתו מַמְהַקִּים

238. Jer. xlviii. 21: ומְשָׁפָּט בא אל ארץ הָפִישוֹר

מַחְשָׁבוֹת צדיקים מִשְׁפָּט תַחְבָלוֹת רשעים מרמה : 239. Prov. xii. 5

יַנְקו לְמִשְׁפָּט והנה מִשְפָּח לִצְרָקה והנה צְיָּקה והנה בייקו לְמִשְׁפָט והנה מִשְׁפָּח לִצְרָקה

ונרוש מואב תחתיו כהדוש מתבן במי מדמנה 10:81 מאב תחתיו כהדוש מתבן

1

242. Ez. ix. 4: וְהַנָּאֲנָקִים וְהַנָּאֲנָקִים האנשים האנשים הַנָּאָנָקִים

243. Job xxiv. ז (שָׁרָ מַברה נָשֶׁרָ בּאַרָ מַברה בּיָשֶׁרָ

244. Job xi. 12: בוב יָּכֶב

245. Ez. xiii. 3: הוי על הנְבִיאִים הנְבָּלִים LXX, οὐαὶ τοῖς προφητεύσουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν (= Γκִבְּאִים; so Cornill).

246. ו Sam. xxv. 25: ממו כן הוא נבל שמו ונכלה עמו

247. אָנְהָל שְׁפַת יָתָר אף כי לְנָדִיב שפת שָׁקַר אְנָבְל שְׁפַת יָתָר אף כי לְנָדִיב שפת שָׁקַר Prov. xvii. ז.

248. Ps. xviii. 13 (2 Sam. xxii. 13): מונה נגדו עביו עברו

249. אָהָה שִׁימָה רָמְצָתִי בְנֹאָדָהְ הֵלֹא בְסִפְּרָתָה Ps. lvi. o.

⁷⁹ Following the versions, Hitz., Graf, and many others read, אַשָּׁם הַמְּשֵּׁא, a pointed play upon אַהָם. — In vv. 38, 39, there is another play on אַינן: משא ונטשתי אתכם יען: משא ונטשתי אתכם את הדבר הזה מַפֶּא יהוה...הנני וְנְשִׁיתִי אתכם נְשׁא ונטשתי אתכם אמר הדבר הזה מַפָּא יהוה...הנני וְנְשִׁיתִי אתכם נְשֹׁא ונטשתי אתכם. Here also it is better to read with the versions, Ew., Graf, al., אברתם את הדבר הזה מַפָּא יהוה.

80 In Assyr. sahāρu means 'overthrow, oppress'; perhaps ΠΕΟΌ is only a transposition of this root.

⁸¹ "Perhaps with allusion to the Moabite city Madmen, Jer. xlviii. 2, as מכי to Moab" (Del.).

250. Job ii. 11: מַיּנְצֶרוּ יחרו לבוא לְנוּד לוּ וּלְּנַחֲמוּ Cf. xlii. 11; Is. li. 19; Nah. iii. 7; Ps. lxix. 21.

251. Job xx. 17:8° הבש וחמאה נהֶרֵי נַחְלֵי דבש וחמאה

אם רוח המושל תַּצֶלָה עֶלֶיךְ מְקוֹמְךְ אֵל תַּנָח כי מַרְפַא יַנְיחַ. 252. Eccl. x. 4:

If the temper of the ruler riseth against thee, leave not thy place, for patience assuageth great wrongs.83

253. ותאמרו לא כי על סום ננום על כן תְנוּסוּן ועל קַל נְרְבָּב על ותאמרו לא כי על סום ננום על כן תְנוּסוּן ועל קַל נְרְבָּב על וּהַאַיבָם

But ye said, No (we will not keep quiet), but we will flee on horses (of Egypt); therefore shall ye flee; and on the swift will we ride; therefore swift shall be your pursuers.

254. Jer. xlix. 30:

נְסוּ נְדוּ

255. Gen. v. 29: ויקרא שמו נח לאמר זה יְנְחֲמֵנוּ ממנשנוּ בוּרא ממו נח לאמר זה יְנָחֲמֵנוּ ממנשנוּ LXX, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Νῶε λέγων Οἶτος διαναπαύσει ἡμᾶς (= יְנִיחֵנוּ). Cf. above, § 12, p. 117.

256. Is. i. 24:

הוֹי אָנָחַם מִצְּרֵי וְאִנְּקְמָה מֵאוֹיְבָי

257. Is. xvii. 10: צל כן הִּמְצִי נִמְצִי נַמְבִים וּוְמֹרֵת וְר תִּוֹרְצָנוּ

Therefore thou plantest pleasant plants, but settest them in with strange slips. — φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον (= לֹא נָאֶבְנִים, Vulg. plantationem fidelem) καὶ σπέρμα ἄπιστον.

258. Job xviii. 19:85 Cf. Gen. xxi. 23; Is. xiv. 22. לא נִין לו ולא נָכֶר בצמו

82 Merx cancels נהרי דבש ונחלי חמאה; Hoffm. transposes נהרי דבש ונחלי.

88 That is, the sufferings resulting from the sins of the ruler (Professor Haupt); it must then be pointed ጥኒኒ.

⁸⁴ Cheyne and Duhm, following the interpretation of Ew., render "plants of Adonis," considering נעמנים to be an epithet of this god used as a name. As the worship of Tammuz is not mentioned by any prophet before Ezekiel, it is doubtful, however, whether it had been introduced in Israel as early as the time of Isaiah. The reading of LXX seems preferable; perhaps מוש was changed to נעמנים to remove the countersense which arose from the loss of the negative; cf. Vulgate.

⁸⁶ Cf. Assyr. ninu, "family," Fried. Del., Assyr. Studien, p. 20. Compare English "kith and kin," German "Kind und Kegel"; in Cooper's "Pathfinder," Ch. x.: "She died leaving neither chick nor chiel behind her," to which Professor Haupt kindly called my attention.

250. Esth. iii. 12:86

וְכְתָּב ווָחְתַּם במבעת המלך

260. Gen. xlii. 7:

וַיִבְּרֵם וַיְתְנֵבֵּר אליהם

2614. Ps. lx. 6:

נתתה לִירַאֶּיך נַם לְהָתְנוֹסֵם מפני לְשָׁמ

"Thou hast given them that fear thee a banner to lift themselves up because of the truth" (Del.). — LXX, ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου (חַשְׁבֵּ); similarly Vulg. Pesh.

ייקרא שם המקום ההוא מַסָּה וְמְרִיבֶה על רִיב בני ישראל 15. Ex. xvii. 7:

Cf. Nu. xx. 13; Dt. xxxiii. 8.

262. Is. x. 18:

והיה כמסם נסם

And it (Asshur's glory) shall be like the pining away of a sick man.⁸⁸ — LXX, καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης; Vulg. et erit terrore profugus.

263. Gen. iv. 12:

נָע וְנֶר תִּהְיָה בארץ

Cf. vs. 14; Is. xxiv. 20. 264. Ps. cxlvii. 1:

כי נַעִים נַאוָה תְהַלָּה

On ההנער נער, I Sam. i. 24, see Driver, Hebrew Text of the Books of Samuel, in loc. — In 2 Ki. ix. 4, סונער 2° is probably dittograph (LXX, Pesh.).

265. Job xiv. 18:

הַר נוֹפֵל יִבּוֹל

LXX, καὶ πλην ὅρος πίπτον διαπεσεῖται.80

266. Is. lviii. 10: וְתָּבֶּק לֶרְצֵב וַפְּשֶׁךְ וְנָבְשׁ וַכְנָה חַשְּבִיץ And minister thy sustenance ™ to the hungry, and satisfy the afflicted soul.

267. Lam. iv. 15:

כי נצו גם נקו

268. Nah. ii. 2:91

נצור מצורה

LXX, ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψεως (= בַּצֶּל מָצֶּל).

⁸⁶ Wanting in the LXX.

⁸⁷ This reading is adopted by most recent commentators, but is exposed to grave objections.

88 Cf. Syr. ND DJ.

⁸⁹ So Lagarde, Prophet. Chald., p. l.: גפל יפל בל.

⁹⁰ Lit., 'appetite, object of appetite.' — Graetz, Monatschrift für Gesch. u. Wissensch. d. Judenth., 1886, p. 272, emends תְּבָּרְס לְרִעָב לְחְמֶּךְ, after Pesh.; cf. LXX.

⁹¹ Cf. Frd. Del., Zeitschr. für Keilschriftforsch., II., 293 f.; Prolegomena, p. 127, n. 1.

269. Nah. i. 2: נקם יהוה לצריו ונוֹמֵר הוא לאיביו Cf. Lev. xix. 18.

270. Prov. xx. 27: בָּטָן כל חַרְרֵי בָטָן

271. Ps. xxxii. ו : מי בְּסוּי הֲמָאָה אַשְׁרֵי נְשׁוּי פָשַׁע בְּסוּי הֲמָאָה

272. פל כן נְשָאתִּי ידי פליהם נאם ארני יהוה וְנָשְאוּ קֵוֹנֶם Ez. xliv. 12.

273. ויקרא יוֹםף את שם הבכור מְנַשָּׁה כי נַשַּׁנִי אלהים את כל . Gen. xli. 51: ™

274. Ez. xxxix. 9: יְהָשִּׁיקוּ בְּנָשֶׁק

275. Ps. lxxviii. 9: בני אפרים נושבו רובי קשת

276. Job xxx. 13 :

LXX, ἐξετρίβησαν τρίβοι μου.

277. Jer. i. 10: לְּתְּוֹשׁ וּלְנְתּוֹשׁ וּלְנְתּוֹשׁ הפקרתיך היום הזה לְנְתּוֹשׁ וּלְנְתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹשׁ וּלְנִתְּוֹשׁ וּלְנִיתְּוֹשׁ וּלְנִיתְּוֹשׁ וּלְנִתְּוֹשׁ וּלְנִיתְּוֹשׁ וּלְנִיתְּוֹשׁ וּלְנִיתְּוֹשׁ וּלְנִתְּוֹשׁ וּלְנִתְּוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִתְּוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁׁ וּלְּבְּתִוֹשׁ וּלְנִיתְוֹשׁ וּלְנִיתְוֹיִים הוֹתוֹים הוֹים בּתְּיִים בּּבְּתִּים בּּבְּתְוֹים בּּתְוֹים בּּתְוֹים בּּבְּתִוּים בּּבְּתְוֹים בּּבְּתְוֹים בּּבְּתְוֹים בּּבְּתְוֹים בּבּבּתְיִים בּבּבּתְיִים בּבּבּתְיִים בּּבְּתְוֹים בּּבְּתְיִים בּבּבּתְיִים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיִים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבְּבְּתְוֹים בְּבְּבְּתְוֹים בּבְּבְּתְוֹים בּבּבּתְיוֹים בּבּבּים בּבּבתוּים בּבּבּתוֹים בּיוֹים בּבּבּים בּבּבּבּים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיְיִים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיבּים בּיבְּים בּיבּים בּיבּיבְים בּיבְיבְּיבְים בּיבְיבְּים בּיבְיבְּים בְּיבְּיבְיבְּים בּיבְיבְּיבּים בּיבְיבְּים בּ

278. Nah. i. 3 : רכו Cf. Is. xxix. 6. In inverse order, Am. i. 14; Ps. lxxxiii. 16.

279. Am. vi. 7: יְּםֶר מִרְחַחַ מְרוּהִים καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἴππων (= סְּחַתַר מוֹםים).

280. אַל יַשִּׁיא אתכם חוקיהו ואַל יַפִּית אתכם כואת אַל יַשִּׁיא אתכם חוקיהו ואַל יַפִּית אתכם בואת 2 Chr. xxxii. 15.

281. Is. xxiii. 8 :

282. בִּי עָד סִירִים סְבָּבִים וּבְּסָבְאָם סְבוּאִים אָבְּלוּ רְקַשׁ יָבֵשׁ סָלֵא Nah. i. 10.⁴⁴

For like thorns twisted together, and intoxicated in their drink (reading DNDD1), they are devoured like stubble fully dry.

22 ל"וה, after the analogy of the verbs ל"וה, to agree with "ום.

⁹⁸ נשני, for the sake of greater similarity with מנשני; cf. Ges., § 52, rem. 1; Stade, § 387°.

אָבּל וני בין יסורו החרב וכסירים סבוכים בוכים LXX render בי ער יסורו החרב וכסירים סבוכים איל וני, which would at least suit the context. Graetz, Monatschrift, u.s.w., 1886, p. 505, conjectures אבלו וני שרים סבאים וכסבאם אכלו ווי. He removes (cf. Job xxv. 5) drunken princes, etc.

בי כקול הַפִּירִים תחת הַפִּיר כן שחק הכסיל : 283. Eccl. vii. 6

284. ונשאתם את סָבּוּת מֵלְבְּכָם ואת בִּיוּן צֵלְמֵיכָם כוכב אלהיכם Am. v. 26 : אשר עשיתם לכם

And you carry Sakkuth your Moloch (or king), and Kaivan, the star of your god, the images which you have made for yourselves. 86

יָסְבָּהוּ צָאֱלִים צִלֲלוֹ יְסָבָּהוּ עַרְבֵי נָחַל ³⁸⁵. Job xl. 22:**

286. Eccl. x. 6 : נַחַן הַפָּבֶל במרומים רבים וצָשִׁירים בַשֶּבֵּל יָשֵׁבו

287. Ps. lv. 9 : ⁸⁷ אָהִישָׁה מִפְּלֶט לִי מֵרוּחַ מֹצֶה מִפְּצָר

288. Ez. ii. 6: אוֹתָדְּ For briers and thoms are they (the people) with thee.

289. Dt. xxi. 18, 20: בָּן סוֹרֵר וֹמוֹרָה Cf. Jer. v. 23.

290. פָּתְרוֹ מְבָּיכוֹתְיוֹ מְשֶּׁרֶת מַיִּם חְשֶּׁךְ מְתְרוֹ מְבָיכוֹתְיוֹ מְשֶׁרֶת מָיִם Ps. xviii. 12 (2 Sam. xxii. 12).

V

291. Prov. xxvi. 17: לא לו ריב לא קתקבר על הקקבר על באוני כלב עבר מחזיק באוני כלב עבר מתקבר על היב לא לו באוני כלב עבר מתקבר על היב לא לו באוני באוני באני איניא היבישה היבישה היבישה באוני באוני באוני באוני באני באוני באו

292. Is. x. 29:

מַבְרוּ מַצְבָרָה

293. Is. xxvi. 4: בְּחַרוּ בּי צָרֵי עָר Cf. xlv. 17, lxv. 18; Ps. lxxxiii. 18, xcii. 8, cxxxii. 12, 14.

294. Jer. xvi. 19 : רהוה עָּיָ וּמֶצְיִי Cf. Ps. xxviii. 8.

295. Ez. xvi. 7, 22, 39, xxiii. 29:

296. Ex. xxiii. 5: " וחדלת מַדֶּוֹב לו עָוֹב הַעֲוֹב עִמוֹ

⁹⁶ On Sakkuth and Kaivan, see Schrader, KAT.², p. 442; JOURNAL, Vol. XI., p. 86.

⁹⁶ Observe one alliteration enclosed in another after the scheme abba.

⁹⁷ For the dπ. λεγ. ΠΙΌ, Graetz would read ΠΙΟ; cf. above, No. 278.

⁹⁸ See Cornill in loc.

⁹⁹ The same development of meaning of ΣΤΓ, 'let alone, allow to exist; preserve, save,' is also found in Assyr. in the Qal and Shaphel of this verb (ἐεἐθυ and βάπωθυ).

297. Zeph. ii. 4:

298. Is. liv. 6 : רוח

299. הכל אשר סביבותיו פָּוְרוֹ וכל אנפיו אֵוְרָה לכל רוח Ez. xii. 14.

LXX, καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ (= ""); so Pesh. and Cornill.

- 300. יקרא את שמה אָבָן הנֶזֶר ויאמר עד הגה פְוּרְנוּ יהוה אַבָּן ריקור ויאמר צור ארג ארג אבן ריקור ויאמר ויקרא את אבן ריקור אבן ריקור ויאמר אבן ריקור אבן ריקור ויאמר אבן ריקור אבן ריקור אבן ריקור ויאמר אבן ריקור אבן ריקור ויאמר אבן ריקור אבן ריקור ויאמר ויקור ויאמר אבן ריקור ויאמר ויקור ויקור ויאמר ויקור וי
- 301. Ex. xviii. 4: ישם האחר אַלִּיעָוָר כי אַלהַי אָבִי בְעָוְרִי
- 302. Is. lxii. 3 : היית פֶּטֶרֶת הַפְּאָרֶת ביד יהוה Cf. Ez. xvi. 12, xxiii. 42 ; Prov. iv. 9, xvi. 31.
- ביום ההוא יוּשַר השִׁיר הזה בארץ יהודה כִּיר כְּוֹ־לֶנוּ יְשׁוּכֶּה 303. ביום ההוא יוּשַר השִׁיר הזה בארץ יהודה כִיר כְּוֹי יְשׁוּכֶּה Is. xxvi. ז :
- 304. Is. xvii. 2: 101 קרים הְּהְיֵינה בּילְקרים בְּלְקרִים הְּהְיֵינה בּילות צֶרֵי עֶרְעֵר לַּלֶּרָרִים הִּהְיֵינה LXX, καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα (?= קרֵי עֶדְ פֹנְ κοίτην ποιμνίων.
- 105. ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים צֶיָרִים ושלשים צֶיָרִים Jud. x. 4 :™
- 306. Mi. i. 10: 108 בְּבוֹ אֵל תִּבְבוּ
- 308. Is. xv. 5 (Jer. xlviii. 5): מַקְלֵה בּרָבִי יַצְלָה בוֹ עלי עילם (Is. xxi. 2:

100 Wellhausen, Text der Bücher Samuelis, conjectures for אָר הַיָּגָּר (or הַיָּגָר), "Witness may it be that Jahveh hath helped us."

101 Besides the alliteration there is perhaps also a play upon the etymology of ערער, 'laid bare,' from ינרער, 'laid bare,' from גערוער בפּרבָּר,' (cf. Jer. xlviii. 6, כערוער בפּרבָּר. Dillm. takes the word here also as an appellative.

102 As if from a sing. עֵיר (as מְיֵלִים), instead of עָרִים for the sake of the paronomasia.

108 Most modern commentators since Reland (*Palaestina illustr*. 534 ff.), "In Acco do not weep," considering לְּבָל a contraction [or corruption] of לְּבָל. On the LXX see Vollers, in ZATW, IV., 4.

104 So also I Chr. ii. 7, the name is changed to adapt it to the explanation: וּבְנֵי כַּרְמִי עַכֵּר עוֹכָר ישראל.

ותקרא שמו בָּן־עַמִּי הוא אבי בְנֵי עֲמוֹן : 310. Gen. xix. 38

311. ויאמר אין קול פְנוֹת נְבוּרָה ואין קול פְנוֹת חֲלוּשָׁה קול פְנוֹת Ex. xxxii. 18:

And he (Moses) said: It is not the shout of strength (i.e. of the victorious in battle), nor is it the cry of weakness (i.e. of the defeated); it is the voice of singing (around the golden calf) that I hear.

אנה תקראנה לי נֶקְמִי ויהוה עֶנָה בִי Ruth i. 21:

313. Is. x. 30: עָנָיָה עָנָתוֹת

Poor Anathoth (sc.: listen הקשיב')! — Vulg. paupercula Anathoth. שיני !

ענן וַכְּרֶפָּל Dt. iv. 11, v. 19; Ez. xxxiv. 12; Joel ii. 2; Zeph. i. 15; Ps. xcvii. 2; Job xxxviii. 9.¹⁰⁶

ארץ עַפָּתָה כמו אפָל צַלְמָנָת ולא סְרָרִים וַתּפַּע כמו אפל . Job x. 22.

(Before I depart into) the land of deep darkness, like darkness itself, of the shadow of death and of confusion, and when it is bright it is like darkness.— LXX, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὖ οὖκ ἔστιν φέγγος οὖδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτῶν.

316. Gen. xviii. 27 : ראנכי קָפֶּר וָאָפֶּר Cf. Job xxx. 19, xlii. 6.

- 317. Mi. i. 10: 10 (qere בְּבֵית לְצַפְּרָה צָפָּר הַּתְפַּלְשְׁהִי (הַתְּפַּלְשְׁהִי (תְּפַּלְשְׁהִי (הַתְּפַּלְשְׁהִי (חַבּית לְצַפְּרָה צָפָּר הַתְפַּלְשְׁהִי (Dust-home) bestrew thyself with dust (kethib, I have bestrewed myself). LXX, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα 108 ὑμῶν.
- 318. ו Chr. iv. 9: ואמו לכבץ לאמר כי ילדתי בְּעֶּצֶב יַצְשִׁיתָ מַרְעָה לְבִלְתִּי עָצְבִּי Vs. ווי

¹⁰⁶ Pesh., Ew., Dillm., and Cheyne: "Answer her."

יור Schwally, in ZATW, X., 178, suggests the pointing אָרְבֶּל after the analogy of אָרָאָל, which is also favored by Syr. אַרָבָּלאָ

¹⁰⁷ The parallelism favors the qere (Imv.). Hitz thinks that the kethib arose out of the intended allusion to קְּלֶשֶׁת (cf. on No. 63).

י התקבם 198 בחתר cf. on No. 306 and Vollers, Lc.

¹⁰⁰ Perhaps """ is an old nominal form from a lost stem """, and being at a loss to explain it, the author connected it with "", which contains the same consonants; or, the name was originally "", and was altered on account of its unfavorable signification to """ by transposition.

119. 2 Ki. xvii. 4: נְיצֶּבְרָהוּ מלך אשור וַיְאָּפְרָהוּ בית כלא LXX, καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτόν ; Vulg. obsedit (= נְיצָבָרָהוּ!). ווי

320. Dt. xxxii. 36 : באור וְעָוּנּכּ Cf. 1 Ki. xiv. 10, xxi. 21 ; 2 Ki. ix. 8, xiv. 26. '

321°. בְּלֶבְר מְשָׁוּ ויקרא שמוּ יְצֶּקֹב הַאָּחרי כן יצא אחיו וידו אֹחָוֶת בַּצְּקַב מֲשָׁוּ ויקרא שמוּ יְצֶקֹב Gen. xxv. 26.

321°. Gen. xxvii. 36: ויאמר הכי קרא שמו יֵעַלְב וְיַעְקבנְי זה פעמים

321°. Hos. xii. 4: בּבָטָן עָקַב את אחיו

3214. Gen. xxxii. 25: ויָּנָתֶר יַעֶּלְב לברו ויַאָבֶק איש עמו

322. Zeph. ii. 4:

324. Is. ii. 19, 21:

בקומו לַצְרֹץ הָאָרָץ

325. Job ix. 9 : עשה עש בְּחִיל וְבִימָה Cf. for the last words, xxxviii. 31 ; Am. v. 8.

326. Gen. xxvi. 20 : ייקרא שם הכאר צַשָּק כי הָתְצַשְקו עמו

327. Ps. vi. 8: עָשְׁשָׁה מכעם עיני עָתְקָה בכל צוררי

h

328. לתת להם פְאֵר תחת אַפָּר שָׁמֶן שָשוֹן תחת אַכָּל מעטה תהלה לתת להם פאר תחת רוח כהה ולְרָא להם אילי הצדק מטע יהוה להתפאר Is. lxi. 3.¹¹³

מביר במור מפור ומפרד בין הצמים : 8: משנו עם אחר מפור ומפרד בין הצמים

110 Klostermann, וועורה; cf. xxv. 1.

111 So Luth., A. V., al., following the rabbinical interpretation, Shabb., 55 b. Orelli takes It as ptcp. qal in transitive sense, 'caller.' It is probably a proverbial phrase.

112 Syr. POUNN, according to Professor Haupt, primarily, 'show one's self hard, obstinate,' then 'quarrel'; in Arab. 'ašiqa; 'love,' originally, 'be hard in love'; 'asiqa, 'be bent on a thing, be interested in a matter'; perhaps loanword from Aram. POU, 'business, concern.'

118 Bickell transposes מעמה to the place before אבל: "oil of joy for the raiment of mourning, a song of praise for a failing spirit."

- 330. Is. xxiv. וּזְ: פַּחַר נְפַּח עליך יושב הארץ Cf. vs. 18; Jer. xlviii. 43; Job xxii. וּזֹי, Lam. iii. 47.
- שם האחד פַלֵּנ כי בימיו נְפַלְנָה הארץ : Gen. x. 25 (1 Chr. i. 19)
- 332. Ps. cxli. 7: כמו פֿלָחַ וּבֹקֵגָ בארץ
- 333. Jer. xliv. 14: רלא יהיה פָּלִים וְשָׁרִיד Cf. Lam. ii. 22; שׁ ופֿי, Jer. xlii. 17; Jos. viii. 22.
- 334. ז Sam. xxi. 3 : ¹¹⁴ כקום פְּלנִי אַלְמֹנִי Cf. 2 Ki. vi. 8 ; Ru. iv. ז.
- 335. ייקרא שם המקום פְּנִיאֵל (פנוּאל 22 v. 32) כי ראיתי אלהים פְּנִים אל פנים Gen. xxxii. 31 :
- 336. אמרתם זבח פָּסָח הוא ליהוה אשר פָּסָח על בתי בני ישראל Ex. xii. 27.¹¹⁵
- 337. רשם את פֶּסֶל הּסָּמֶל אשר עשה בבית האלהים ב 2 Chr. xxxiii. 7.
- 338°. אם השני קרא אָפְרַיִם כי הָפְּרַנִי אלהים בארץ עניי Gen. xli. 52.
- 3386. Hos. ix. 16: בל יַעשוּן הבה אפרים שרשם יבש פרי בל יַעשוּן
- 338°. Hos. xiii. בי הוא בין אחים יפריא
- אָפָרֵים ... ממני פָּרָוְדָּ נמצא ... ממני פָּרָוְדָּ נמצא ... ממני פָּרָוְדָּ
- 339. Lev. xiii. 45 : בנדיו יהיו פְּרְפִים וראשו יהיה פָּרוּצָ Cf. x. 6, xxi. 10.
- 340. Job xvi. וַ יַפְרָפְּרֵנִי ואָחַז בעֶרְפִּי וַיְפַּצְפְּצֵנִי : 340. Job xvi. אָלַן הָיִיתִי וַיְפַּרְפְּרֵנִי ואָחַז בעֶרְפִּי וַיְפַצְפְצֵנִי

¹¹⁶ Contracted מלכוני, Dan. viii. 13. Cf. Syr. לאם, Arab. fulān. The Assyr. pul-pul is a reduplication of the old Arabic dialect form ful, which is used by poets in the Vocat., instead of fulān; see Haupt in Beitr. zur Assyriologie, I., 114, rem., and Johns Hopkins Univ. Circ. No. 29, p. 51; also Frd. Delitzsch, Assyr. Wörterb., p. 331, and Zeitschr. für Keitschriftf., II., 320.

¹¹⁵ NDD, in Syr. NYD; Arab. fasuha, with weakening of the original D to Y by partial assimilation of the sibilant to the N (as Professor Haupt explains it); Eth. fasha, in the III. form tafasha, means in the other Semitic dialects, 'be lucid, bright, shining,' then 'be joyous, festive.' NDD may thus originally have had the meaning of 'feast, festival day,' so that the explanation of the word given in Exodus would be based on a popular etymology. In Hebrew the stem denotes also motion, walking; cf. 2 Sam. iv. 4; 1 Ki. xviii. 21.

¹¹⁶ Instead of מברים, to agree better with the consonants in the name מברים.

ותאמר מה פָּרַאָהָ עליך פָּרָץ ותקרא שמו פָּרָץ (מרקרא שמו פָּרָץ (תקרא שמו פָּרָץ (תקרא שמו פָּרָץ (מר. אַנר. 29. אַנר. 20. אַנר. 20.

7

347. Mi. i. זו: אָאָה יושכת אַאָנֶן ק 348. Is. xxii. 24 : ¹¹⁹ קֿגָאַצָאִים וְהַאָפִיעוֹת The scions and the offshoots. 349. Is. xiii. 4 : מלחמה

ביום ההוא יהיה יהוה צְבָאוֹת לעטרת צְבִי ולצפירת תפארה .350.

Is. xxviii. 5 : לשאר עמו אַבע רַקמְתִים לְצָוּאָרֵי שָׁלֵל אַרָּי פּאָרָי שֶׁלֶל

352. Lam. iv. 18: צדו צקדינו

353. Zech. ix. 3 : יוֹת בֶן צוֹר מָצוֹר לָה כֹּלְצֵר צֹר, Jos. xix. 29.

יפל אכרהם על פניו ויִצְחָק. . . : אֲכָל שֶׁרָה אשתך ילדת לך .354°. בן וקראת את שמו יִצְחָק

ותאמר שָּרָה צָחָק עשה לי אלהים כל השמע יִצְחַק לי 354°. Gen. xxi. 6.

ופרדים. Cornill considers פרשים a corrupt repetition of פרדים but ששים is distinguished from סוסים as fast, swift horses. In Assyr. pardiu means (in Niph.) 'fly off, hasten away.' The stem פרד in Assyr. implies vehemence, then swiftness.

118 The form נְּפְתוּלִים, which occurs only here, was coined perhaps to agree in sound with the name, and to distinguish it from בָּחָלִים, 'the crooked ones.'

119 These words are lacking in LXX.

שלל For שלל, Ewald and Barth conjecture שלל, 'lady'; sc. Sisera's wife.

121 "A paronomasia, and, at the same time, containing a double meaning, bulwark, and siege." Stade in ZATW, I., 48 f.

354°·	Gen. xxvi. 8 : וירא והנה יִצְחָק מְצַחַק את רְבְּקָה אשתו
355-	Jer. ii. 6: בארץ צָיָה וְצַלְמָוָת
356.	Ez. xix. 13: בארץ צָיָה וְצָמָא
357-	Is. xxxiv. 14: ופנשו צִיִים את אִיִים
358.	Dan. xi. 30 : באו בוֹ צִיִים כָּתִּים
,	Theod., καὶ εἰσελεύσονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι (= Δ'Κ'). Cf. Nu. xxiv. 24, Δ'ΤΟ Δ'Τ΄.
359-	Jon. iv. 6: להיות צֵל על ראשו לְהַאִּיל לו מרעתו
360.	Ps. cvii. 33 : ישַׁם מֹצָאֵי מַיִם לְּצִּמָּאוֹן מֹצָאֵי מַיִם לְצִמָּאוֹן
361.	Zech. vi. 12: איש צָמַח שמו ומתחתיו יִצְמָּח
362.	אָבֶח בְלִי יַפְשָּה קָבֶח Hos. viii. 7:
363.	הנה נא העיר הואת קרבה לנום שמה והוא מִצְעֶר אמלטה נא שמה הלא מִצְעֶר הוא: על כן קרא שם העיר עוֹעָר Gen. xix. 20, 22: 125
364.	Gen. xxxi. 49 : ביני ובינך אשר אמר יָצֶף יהוה ביני ובינך
	Jud. v. 4 : אָרוֹם אָרוֹם קֿשְׁצִיר בְּצַקּהְּהְ מְשְׁנֵיה אָרוֹם Cf. Ps. lxviii. 8.

367. Ps. xxxii. ק: אחה סחר לי מִצר תִּצְרְנִי רְנֵי פַלֵּט הְּסוֹבְבֵנִי Thou art my hiding place, from trouble wilt thou protect me, with songs of deliverance wilt thou compass me about.—

LXX, σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με (בּצוֹרֵנִי), τὸ ἀγαλλίαμά μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλω-

וְצָפוּן לַצַּוִּיק חֵיל חוֹמֵא

123 For מצ"ס, Graetz (Monatschrift, 1886, p. 547) would read צ"ה, messengers. — Jer. xlviii. 9, אַצְהַ הַצְּהַ , is prob to be emended after LXX, נְצָהַ הַצָּהְ, see Schwally, ZATW, VIII., 197, n. 3.

128 The reverse order, vs. 35; Is xli. 18.

σάντων με. 127

366. Prov. xiii. 22:

יים אָצְמִיתְ קְּכֶּן Professor Haupt, who refers Ps. cxxxii. to Zerubbabel, sees in Ps. cxxxii. 17, מָּכּוֹ אָצְמִיתְ קְּכֶּן, "There will I make a horn to sprout," etc., an allusion to אַכּוּן.

מצער instead of the more usual מצער, to play on the name of the city.

126 In the preceding, nothing has been said about a מצפה. Ewald therefore (Komposition der Genes., p. 64) conjectured המצפה, "And the pillar he called Mizpah."

מצר chimes on both sides with מצר and מלם. The two Inff. מצר and מלם are used in Genit. relation, and the former stands in the Plur.

368. Prov. xxiv. זֹה. הַתְרַפִּיתְ כִיוֹם צָּרָה צֶּר כֹחֶכָה "If thou art faint in the day of adversity—thy strength is narrow" (Del.).¹⁸⁹

369. Is. xxx. 6: בארץ צָרָה וְצוּקָה לְבִיא וְלֵישׁ Cf. Prov. i. 27; מניא ומצוקה לביא, Zeph. i. 15; Job xv. 24; לביא

370. Hos. xiii. 12:

צַרוּר עון אפרים צָפּוּנָה חמאתו

P

371. Is. xxxiv. זו: נירַשׁוּהָ קְאַת וְכְּפּוֹד Cf. Zeph. ii. 14.

כי הנה הלכו משר מצרים תְקַבְּצֵם מף תְקַבְּרֵם : 372. Hos. ix. 6

כה אמר יהוה ... אל אַחְאָב בָן קוֹלָיָה ...: וּלְפַח מהם קְלֶּלָה ... לאמר יְשִׁמְךּ יהוה כְּצִּדְקְיָהוּ וֹכְאָחָב אשר כָלְם מלך ...

Jer. xxix. 21, 22:

374. 2 Ki. iv. 31:

ואין קול ואין קשב

375. דיקם יהוה את דְבָרוֹ אשר דִבֶּר וָאָקוּם תחת דוד אבי ז Ki. viii. 20 (2 Chr. vi. 10).

376. Ter. xii. 13:

זרעו חטים ולאים קארו

377. Is. xxii. 5 : מְכַרְכַּרְ הָר וְשׁוֹעַ אָל הָהָר Kir undermineth, and Shoa is at the mount.¹³⁰

378. יואמר מה אתה ראה עמום ואמר כְלוּב קוֹץ ויאמר יהוה אלי Am. viii. 2 : בא הַבַּקץ אל עמי ישראל

כי על קוצה וּקצִירָה הַידָד נפל . . . ובכרמים לא יְרָנָּן וּלא .379. יִרֹעֶע יין ביקבים לא יִדְרֹהְ הַדֹּרָהְ הַיִּדָד הִשְׁבַּתִּי

Is. xvi. 9, 10.131

Cf. Jer. viii. 20 (קציר, קיץ); Ps. xcv. 1 (רנן ,רוע).

380. Job xxiv. 18: בָּל הוא על פני המים תִקְלֵּל חלקתם בארץ

128 LXX divide and read differently.

¹²⁹ Professor Haupt identifies ש" with Assyr. חפּנוע, " and J often interchange in the Semitic languages. ¹⁸⁰ So Ewald, *Propheten*², Cheyne.

181 Besides the alliteration of הידו with הידו, there is a striking contrast implied in the latter word: the joyous shout of the vintagers (the primary meaning of the word) has ceased (v. 10), the fierce cry of the invading enemies has surprised them (v. 9); cf. the parallel passage in Jer. xlviii. 32 f., הידר לא הידר לא הידר.

- את הוא או איש את יהוה (Gen. iv. ז: את קון ותאמר קניתי איש את יהוה
- 382. וירא את הַכָּנִי וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע Nu. xxiv. 21 : קָּנָּדָּ
- 383. Ez. vii. 6: בָּץ בא הַבְּץ הַלִּיך אליך LXX and Cornill read only קין בא
- שבעת קלון מָבָבוֹד... וִקִּיקְלוֹן על כְבוֹדָדְ שבעת קלוֹן מָבָבוֹד... וִקִּיקְלוֹן על כְבוֹדָדְ
- 385. Is. xli. 2: און כעפר חרבו כְקַשׁ נְדָּף כְשְׁתוּ (the enemies of Cyrus) sword, like driven stubble their bow. Cf. Job xli. 20.
- 386. Prov. vii. 3: קשֶׁרֵם על לוח לבך

٦

- 387. בלם הוה בי אליה אַלּהָה אַל רְאִי כי אטרה גַם הֲלם ותקרא שם יהוה הדבר אליה אַקּה אַל רְאִי כי אטרה גַם הַלם רָאִי י על כן קרא לבאר בְאַר לַחַי רֹאִי : על כן קרא לבאר בְאַר לַחַי רֹאָי : על כן קרא לבאר בָאַר לַחַי רֹאָי Gen. xvi. 13, 14.⁵⁴
- 388. ויחל שלמה לכנות את בית יהוה בירושלם בהר הַמַּרְיָה אשר 2 Chr. iii. r : גרָאָה לדוד אביהו
- 389. בעניי בעניי כי אמרה כי רָאָה יהוה בעניי Gen. xxix. 32. 136

182 dw. λey. for אפן (from קלון), to suggest איף איף (Keil, Lange and Orelli); Vulg. vomibus ignominiae; cf. Stade, § 124°.

Professor Haupt kindly calls my attention to the conjecture of E. Nestle in his Marginalien und Materialien, Tübingen, 1893, p. 1, that Gen. i. 9, 10, should be read יקרו 'קר', instead of יקר'; also 2 Chr. i. 16; Lev. xi. 36; Ex. vii. 19, יקרה, instead of יקר, comparing the Arabic qaray, to collect water in a reservoir; qariyyun, canal; maqran, a place where water is collected. If this conjecture be adopted, then there would be a paronomasia in Jer. iii. 17; אליה כל הגוים.

188 Reading after the LXX: סשתם and חרבם.

184 See Dillm.; Wellhausen's emendation and interpretation do not accord with the explanation of the name.

186 Not was shown (the place), for which the Hoph. would be used, but appeared; the subject, Jahveh, is easily supplied from the preceding; the reference is to the event related in 2 Sam. xxiv. 16. For the derivations of המריה, cf. Ges., Thes.; Grill, in ZATW, IV., 145.—A play upon מריח and מריח is, according to Dillm., also to be recognized in Gen. xxii. 1, 8, 14.

186 Lagarde, Onomast. Sacra, II., 95, suggests the reading בְּאָר, as a corrupted Plur. fract. after the analogy of forms like באר", and attempts to derive its meaning from the Arabic. — בְּאָר, "to look upon with compassion"; so I Sam. i. 11; Ps. cvi. 44.

ַתַרָא אַשְּקַלוֹן וַתִּירָא 390. Zech. ix. 5: 137 קרום רַאָה רַעָה ונְסָתַר 301. Prov. xxii. 3 (xxvii. 12): 138 הברב כח יריב עמדי 392. Job xxiii. 6: ברנו בחם תוכור 393. Hab. iii. 2: לפניו הַנְוַה ארץ הַעְשׁוּ שמים 304. Joel ii. 10: Cf. Is. xiii. 13, xiv. 16; Ps. lxxvii. 19; 1371 DT7, Job xxxix. 24. על כן חַלְצֵי מואב יַרִיעוּ נפשו יַרְעָה לו Therefore Moab's warriors wail, his soul quaileth within him. -LXX, διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς (= "ΣΠ) τῆς Μωαβίτιδος βοᾶ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται (= 🎞દ્ 396. Ps. xxxiv. 11: כפירים רשו ורעבו ויקרא שמה רחבת ויאמר כי עתה הַרְחִיב יהוה לנו 397. Gen. xxvi. 22. לא יחבל איש רחים ורכב 308. Dt. xxiv. 6: קרא שמה לא רחמה כי לא אוסיף עוד אַרַחַם את כית ישראל . 399. Hos. i. 6. Cf. ii. 5. 400. Jud. vi. 32 : ויקרא לו ביום ההוא יְרְבַּעֵל לאטר יָרָב בוֹ הבַּעֵל 401. Job xiv. 9: מריח מים יפריח 402. Gen. viii. 21 140 (thirty-eight times in the O. T.): רים ניוחם לא עשה לרעהו רעה 403. Ps. xv. 3: Cf. xxviii. 3; Zech. viii. 17; Prov. iii. 29. ורעה כסילים ירוע 404. Prov. xiii. 20: LXX, $\gamma \nu \omega \sigma \theta \dot{\eta} \sigma \epsilon \tau a \iota (= \Im \Pi^{\dagger})$. איש רעים להתרועץ 405. Prov. xviii. 24: Wanting in the LXX; Theod., ανηρ έταιριων του έταιρεύσασθαι;

Gr. Ven., ώστε άλαλάζειν.

¹⁸⁷ Similar combinations of TRN with RN: Is. xli. 5; Ps. xl. 4, lii. 8, cxii. 8; Job vi. 21, xxxvii. 24 (accidental, Gen. xlii. 35; Ex. xiv. 13, 31; Dt. xx. 1, xxviii. 10; I Sam. xxviii. 5, 13; 2 Sam. xiii. 28; I Ki. iii. 28).

¹⁸⁸ Similar combinations of ירא) (ירא) with ירא): Ex. x. 10; Ps. xxiii. 4, xlix. 6, xc. 15; Prov. xxiv. 18; Neh. ii. 17.

ירָע only here, and the derivative ירָע; 'curtain.'

¹⁴⁰ For וְנְיצִין, from אָנ, a formation like ניצין.

411. Ez. xvii. 20 : וּפָּרַשְׂהִי על"ו רְשְׁתִּי Cf. Lam. i. 13.

W

על שָה על שַלְמָה Ex. xxii. 8:

413. ז Ki. xviii. 27: 142 כי שִיתַ וכי שִיג לו

אין עוד להם שַּבֶר כי נשכח וְבָרֶם בי נשכח וְבָרֶם אין עוד להם שַּבֶר כי נשכח וְבָרֶם

417. Gen. xxxi. 27 : ראשלחך בְשִּׁמְחָה וּבְשִׁירִים Cf. 2 Chr. xxiii. 18.

418. Is. lv. 12: בי בְשִׁמְהָה תצאו וּבְשֶׁלוֹם תובלון Cf. Prov. xii. 20.

419*. עַּשְׁי שמו מֵשְׁי ויקראו שמן בַשְּׁי כלו כְאַדָּרָת שֵׁילֶר ויקראו שמו מַשְׁוּ ויצא הראשון אַרְמוֹנִי כלו כְאַדָּרָת שֵׁילֶר ויקראו שמו מַשְׁוּ

419⁸. Gen. xxvii. 11: דָן כַשָּׁו אָהָי אִישׁ שֶּׁכִיר

עשָאַהוּ קרים וילך וִישַׁצְרַהוּ ממקומו יילך יִשַּׁצְרַהוּ ממקומו יילך יִשַּׁצְרָהוּ ממקומו

¹⁴¹ Similar combinations: xii. 21, xiii. 17, xv. 28, xi. 5; Ps. vii. 10, x. 15, xxxiv. 22; Is. iii. 11.

¹⁴² I'W is aπ. λεγ.; Klost. omits.

¹⁴⁸ On the pronunciation and derivation of the name, see Delitzsch in loc.

שנר (instead of אתרון ים חלק (instead of Eccl.) perh. for the sake of the paronomasia with ברם,

יִשְׁפּק עָלֵימוֹ בַפָּימוֹ ויִשְׁרק עליו מִמְקוֹמוֹ ייִשְׁרּק עליו מָמְקוֹמוֹ בּפָּימוֹ ויִשְׁרק עליו

422. Is. i. 23: שֶׁרֵיךְ סוֹרָיִם "Thy law-makers are law-breakers" (Cheyne). Cf. Hos. ix. 15.

423. 2 Ki. xxiv. 12 : 146 קשֶׁרָיו וֹסָרִיסָיו

עם. אַרִיתָ עם שָּׁרְאֵל כי שָּׂרִיתָ עם 124. פון אינקלב יַאָמַר עוד שמך כי אם יִשְּׂרָאֵל כי שָּׂרִיתָ עם 1424. פאַ היים ועם אנשים ותוכל אַלְּדִים ועם אנשים ותוכל

425. Mi. vii. 3: הַשַּׁר שׁוֹאַל וְהַשׁפַט בַּשְּׁלוֹם Cf. Ex. ii. 14.

빵

ע26. Zeph. i. 15: Cf. Job xxx. 3, xxxviii. 27.

- ותקרא את שמו שמואַל כי מיהוה שְאַלְתִיו י Sam. i. 20: את שמו שמואַל כי מיהוה שאַלְתִיו
- ירתן יהוה לי את שְאַלֶּתִי אשר שָאַלְתי מעמו : וגם אנכי 128. ירתן יהוה לי הוה ב 3am. i. 27, 28 :
- 429. הַשְּאַלְתי בן מאת אדני הלא אמרתי לא תַשְׁלָה אתי גע Ki, iv. 28.¹⁴⁶
- 430. Jer. xlviii. 11 : שַּׁאָנָן מואב מנעוריו ושֹׁכַם הוא אל שְּׁמֶרָיו (מנעוריו ושֹׁכַם הוא אל מָּאָנָן מואב מנעוריו ושֹׁכַם הוא אל מָּ

431. Is. xxiv. וביר שַמָּה וּשׁאיָה יְבַת שָׁעֵר בעיר שַמָּה וּשׁאיָה יְבַת שָּׁעֵר

432. Lam. iii. 47: רַשַּׁאָת וְהַשֶּׁבֶּר

146 "The accumulation of the terminations êmo and ômo," says Delitzsch, "give a thunderous roll and an impress of gloom to this conclusion of the description of judgment, as in the Psalms these terminations uniformly recur where moral depravity is mourned over, and divine judgment threatened (e.g. Ps. xvii., xlix., lviii., lix., lxxiii.)."

146 Not ו"חָרְיס, as סְרִיס, stands for סְרְרִיס, (form qattil), with lengthening of the patach into games after resolution of the doubling; wherefore the latter is unchangeable. The plur. סְרִיס, (alongside of 'חָס) is therefore incorrect; cf. the same confusion in סְרָשׁים, horses, and סְרָשׁים, horsemen, which latter stands for מַרְשִׁים; cf. on No. 342 (Professor Haupt).

147 Cf. above, § 12, p. 117.

148 Klostermann thinks that השנה (comp. Dt. xxvii. 18) was the original reading.

149 According to Professor Haupt, not a pilel form, as usually explained, but simply the stem | № with the nominal ending an, as in | ३,७,०, etc.; cf. above on No. 347.

Digitized by Google

433. Ez. xxxix. 2: ןשברָתִיך ושִשאתיף

434. Gen. xli. 47: תצש הארץ בְשָׁבַע שְׁנֵי הַשְּּבָע לקמצים Cf. vs. 53, 54.

על כן קרא למקום ההוא בְאָר שָׁבַע כי שם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהָם על כן קרא למקום ההוא בְאָר שָׁבַע כי שם נִשְׁבְּעוּ

436. Ex. xxii. 9: או נִשְׁבֵּר או נִשְׁבָּר ר Cf. Ez. vi. 9.

437. Ez. vi. 6: 161 וְנִשְׁבְרֵזּ נְלִשְׁבָרֵזּ נִלְוֹלִיכם

438. Is. xiii. 6; Joel i. 15: בְשׁרֵד יבוא

439. Is. li. 19, lx. 18; Jer. xlviii. 3: הַשֹּׁר והשֶּׁבֶּר

440. Joel i. 10: שַׁרָה אָבְלָה אָרֶטֶה

על שָׁדַיִם ספְּדִים על שְׁדֵי חמר צל שָׁדַים ספְּדִים על שְׁדֵי חמר

1442. מרביקלן וביַרקלן Dt. xxviii. 22; ז Ki. viii. 37 (2 Chr. vi. 28); Am. iv. 9; Hag. ii. 17.

443. אָל לָבֶּם בארץ אשר נִשְׁבּו שָׁם ושָׁבו והָתְחַנְגוּ אַלֶּיך ז Ki. viii. 47: בארץ שבֵיהָם Cf. Dt. xxx. 1–3; 2 Chr. xxx. 9.

444. את שִׁיבֶת ציון היינו כחלמים: שוֹּבֶה יהוה את Ps. cxxvi. 1, 4: אבּירְים בעב (qere שְׁבוּתְנוּ (שֶׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (שְׁבִיתנוּ (אַבּיתנוּ (pere בענב When Jahveh brought back the captives of Zion we were like those that dream. Restore, O Jahveh, our prosperity, as

445. Jer. iii. 22 : שוֹבוּ בנים שוֹבְבִים ארפא מְשׁוֹבֹתִיכֶם Cf. vs. 12, 14 ; Hos. xiv. 5.

streams in the south country.

160 Cf. ch. xxvi. 33, where the name אבע is connected with the numeral שבעה, seven.

ונשכתו LXX omits ונשכתו.

162 On the text, see Stade, ZATW, IV., p. 267, rem. 1; Duhm, ad loc.



שוב שבות is prob. transcriptional error for משוב שבות. The phrases שוב שבות, though frequently confused, are not identical in origin or meaning. שוב שבות, which is pre-exilic, is a figura etymologica, meaning 'restore the former condition'; משוב שבית, on the other hand, which originated after the deportation, is a paronomasia, meaning 'bring back the captivity, captives.' In Ps. cxxvi., there is thus a two-fold play in שוב שבית, vs. 1, and שוב vs. 4. So Professor Haupt.

447. Job v. 21: 155 בשוט לְשוֹן תחבא ולא תירא מְשוֹד כי יבוא

448. Is. xxviii. 15, 18: 156 שוֹט שוטף כי יַעְבוֹר לא יְבוֹאֵנוּ

449. Ps. xviii. 42: ישַׁוְעוֹ ואין מוֹשִׁיעַ

450. Gen. iii. וז: ^{זמ} ישופְּדָּ ראש ואתה תְשׁוּפָנוּ עקב

451. Ps. v. 9: לפני דרכך (kethib הוֹשֶׁר (הוֹשֶׁר הוֹשֶׁר למני שוֹרֶרָי הַיְשֵׁר (הוֹשֶׁר למני ברכן

452. Prov. xii. 25 : 158 ראנה בלב איש יַשְׁחָנָה ורבר טוב יְשַׁמְּחָנָה

יַבְּכָה יהוה בַּשַּׁחָפָּת וּבַקּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחְרְח וּבַחָּרֶב וּבַשִּׁקּפוֹן בּיַבְּקָר. Dt. xxviii. 22 :

נתיב . . . לא הדריכהו בני שָׁחַק לא עדה עֶלָיו שְׁחַל . . . לא הדריכהו בני שָׁחַק לא

עַהַת מֹקְדוֹ שָׁבַּח יהוה בציון מוֹעֵד ושַבָּת מֹקְדוֹ שָׁבַּח יהוה בציון מוֹעֵד ושַבָּת

יחשך נפשו מני שָׁחַת וחיתו מעבר בָּשָּׁלַח 18: יחשך נפשו מני שָׁחַת וחיתו מעבר בָּשָּׁלַח

אספו מלפניו בי Dan. xi. 22:

אהללה שם אלהים בְשִׁיר... ותיטב ליהוה מִשׁוֹר פּר מקרין ... Ps. lxix. 31, 32:

459. מתקרא את שמו שַת כי שָת לי אלהים זרע אחר Gen. iv. 25.¹⁵⁹

460. Ps. cxxxvii. 5 : 100 אם אָשְׁכָּחֵךְ ירושלם תִשְׁבַּח ימיני

עָבָלָם מַתְאִימוֹת ושַׁבָּלָה אין בהם בהם שָׁבָלָה ושַׁבָּלָה אין בהם

¹⁵⁴ LXX presents a different text; see Workman, p. 346.

¹⁸⁶ Hoffmann, "Β"D, the demon of sickness, after Ps. xci. 6. — The combination occurs also Ecclus. xl. 9: σύντριμμα και μάστιξ.

¹⁶⁶ Duhm surmises that Is. wrote שוט שוט, the second word as genit., "stachelpeitsche."

¹⁵⁷ Professor Haupt, Beiträge zur Assyr. Lautlehre, p. 101, rem. 6, suggests that in this much-vexed passage there is a play on the words אמשומה being put for ובאושה, to agree more closely with שומים. Such anomalies are often met in paronomasia. This explanation removes all difficulties.

¹⁶⁸ In the Talm. Yoma, 748, the suffix is referred to דאנה, and the word is in a playful manner explained; either he shall shake it off his mind (יטיחנה מדעתוי), or he shall tell it to others (שיחנה לאחרים), and by this relieve his heart.

¹⁶⁹ See above, § 12, p. 119.

¹⁶⁰ Dyserinck emends שמיח; Graetz, better, שחסח; cf. Ps. cix. 24.

כלו שלאנן ושלו 462. Job xxi. 23: 161 לא שלותי ולא שקשתי 463. Job iii. 26: שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך: יהי שלום בחילך שלוה .464 Ps. cxxii. 6, 7: כארמנותיד בי שלמה יהיה שמו ושַלום וָשָקם אתן ... בימיו : 465°. ב Chr. xxii. 9 ולשלמה בני תן לבב שלם 4658. 1 Chr. xxix. 19: זבחי שלַמִים עלי היום שַׁלַּמְתִּי נדרי 466. Prov. vii. 14: והיתה לי לְשֵׁם שַשוּן לְתְהַלָּה וּלְתְפָאֵרֵת 467. Jer. xxxiii. 9: והכרתי לככל שם ושאר 468. Is. xiv. 22: Cf. שם ושארית, 2 Sam. xiv. 7. מוכ שם משמן מוכ 469. Eccl. vii. 1: וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה 470. Mal. iii. 20: כום שמה ושממה 471. Ez. xxiii. 33: 162 שַׁמַה ושַׁעַרוּרָה . . . בארץ 472. Jer. v. 30: למצן תתי אתך לשַמָּה וִישָׁבֵיהַ לִשְּׁרָקָה 473. Mi. vi. 16: 163 474. Lev. xxvi. 32: וַהַשָּׁמֹתִי אני את הארץ ושַׁמְמוּ עליה איביכם Cf. Ez. xii. 19. שמו שמים 475. Jer. ii. 12: ועלה שמיר ושית 476. Is. v. 6: Cf. vii. 23, 24, ix. 17, x. 17, xxvii. 4. על כן מְשַׁחַךּ אלהים אלהיך שָׁמָן שָשוֹן מחבריך :Ps. xlv. 8 478. Cant. i. 3: שַׁמֵן תוּרַק שִׁמַדּ ועשה יהוה צבאות לכל העמים בהר הזה משתה שמנים 479. Is. xxv. 6: 164 שָׁמָרִים שְׁמָנִים מְמְחָיִם שְמָרִים מְוָקּקִים ותאמר כי שמע יהוה כי שְנוּאָה אנכי . . . ותקרא שמו שָׁמְעוֹן Gen. xxix. 33.

181 Formed from 1180 by epenthesis (Del:); or transcriptional error for that word (Stade, Merx, Hoffm.).

162 Other combinations of שמה ושממה, xxxii. 15, xxxiii. 28, 29, xxxv. 3, 7.

164 "יין שמרים for חלבים, and שמרים for יין שמרים, for the sake of assonance" (Duhm).

¹⁶⁸ Similar combinations of שר "שר", Jer. xix. 8, xxv. 9, 18, xxix. 18, xlix. 17, li. 37; the verb, 1 Ki. ix. 8.

וקראת שמו יַשְׁמַצָאל כי שַׁמַצ יהוה אל עניך 481°. Gen. xvi. 11: ולישמעאל שמעתיה 4818. Gen. xvii. 20: ושמנת ישראל ושמרת לנשות 482. Dt. vi. 3: 483. Prov. xix. 16: שמר מצוה שמר נפשו Cf. xxi. 23. הוחלתי: נפשי לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר 484. Ps. cxxx. 6.163 LXX, ήλπισεν ή ψυχή μου έπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακής πρωΐας μέχρι νυκτός (= בַּלֶר עָד הַלֶּרֶב). 485. Ps. cxix. 117: סעדני ואושעה ואשעה בחקיך תמיד במשותי שפטים בכל השאטים אותם 486. Ez. xxviii. 26: שפטים ושטרים 487. Dt. xvi. 18; Jos. viii. 33; 1 Chr. xxiii. 4, xxvi. 29.

ירקם יהוה שפְּמִים וַיוֹשִׁיצוּם מיד שׁסֵיהָם :488. Jud. ii. 16

עמס שם ונְשְׁפַּטְתִּי אל עמק יְהוֹשְׁפָּט וּנְשְׁפַּטְתִּי יּקּבּצתי את כל הנוים והורדתים אל עמק יְהוֹשְׁפָּט וּנִשְׁפַּטְתִּי Joel iv. 2:

Cf. vs. 12.

490. Jer. xiv. 6: רוח כתנים שְאָפּוּ רוח לשְׁפָּיִם שְׁאָפּוּ רוח כתנים

עכרי לכם יוֹשֶׁבֶת שֶׁפִּיר עֶרְיָה כשָּׁת Pass thou away, O inhabitress of Shaphir (Fairtown), stripped in shame.

492. Is. liv. 8 : ¹⁰⁷ בשֶׁצֶרְ כָצֵרְ הסתרתי פני רנע ממך

493. Ezra viii. 29 : שָׁקְרוּ וּשִׁקְרוּ

אני על ... היטבת לראות כי שֹקֵד אני על ... היטבת לראות כי שֹקָד אני על ... היטבת לראות ברי לעשתו שני פר ... דברי לעשתו

¹⁸⁵ See Haupt, Hebraica, II., 101 ff.

¹⁶⁶ שפיר, perhaps for שמיר, a city in Judah (Jos. xv. 48), in order to play on its appellative meaning (Orelli).

¹⁶⁷ Del., Dillm., Cheyne (cf. Pesh.) consider the מֹד. אפץ. אביץ a by-form of אַשֶּע, which is used in a similar connection in Prov. xxvii. 4, preferred here for the sake of the paronomasia with אַצף. Duhm regards אַצע as a copyist's error.

¹⁶⁸ For שקר ז'o, Graf reads, with Aq., Sym., and Vulg., מקל שוקר, virgam vigilantem.

495. Is. xlix. 10: לא יַבַּם שֶׁרָב וְשָׁמָשׁ

496. Is. xiv. 30 : זהַמַהִּי ברעב שֶּׁרְשַׁךְ וּשְׁאַרִיתֵן יהרג Cf. 2 Ki. xix. 30, 31.

ת

497. Is. xxix. 2 : 169 Cf. Lam. ii. 5.

יתָבָן לא ינתן לכם ותֹכָן לבנים תִּמַנוּ Ex. v. 18:

500. אַכָּה כל סוֹם בַתִּמְּהוֹן ורכבו בַשְּׁנְּצוֹן . . . וכל סוֹם הצמים אבה Zech. xii. 4 ; cf. Dt. xxviii. 28 : בַּנּוָרוֹן

501. כל תְפַלָּה וכל תְחָנָה 1 Ki. viii. 38, 45, 49, 54, ix. 3 (2 Chr. vi. 19, 29).

502. Jer. vi. וֹבְתָקוֹי שׁוֹפָּר יוֹבְתָקוֹי שׁוֹפָּר

CLASSIFICATION OF THE CASES OF PARONOMASIA QUOTED IN THE LIST.

1. With regard to the part of speech of the combined words: -

a. Noun with noun. — 1, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 35, 40, 42, 44, 45, 46, 48, 54, 57, 58, 62, 64, 66, 73, 78, 79, 80, 81, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 101, 102, 104, 113, 115, 116, 118, 120, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 150, 151, 152, 153, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 181, 184, 185, 194, 195, 196, 199, 201, 202, 203, 204, 205, 208, 209, 210, 214, 215, 216, 222, 223, 224, 225, 226, 228, 236, 238, 239, 240, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 258, 263, 264, 270, 278, 281,

169 LXX in Lam.: τ an elevoupleme kal τ eranelewpleme, so also Is. iii. 26: τ an elevolyportal (=73%).

170 The word 1772 occurs in other Semitic cosmogonies. So in Philo Byblius' account of the Phoenician cosmogony, where Bάαν figures as the spouse of ἄνεμος κολπία (C. Müller, Fragm. Hist. Graec., III., 500 f.). Some Assyriologists believe that the word occurs also in the cuneiform inscriptions under the form of Ba'u, the mother of Êa, the lord of the deep ocean, properly a personification of the water (cf. Hommel, Geschichte Assyr. u. Babyl., p. 255). According to Professor Haupt (Beitr. zur Assyriol., I., 181, 23), 1773 is equivalent to Assyr. bubûtu (standing for buh-buh-matu), "hunger," properly emptiness (ASKT, 89, 22; 109, 111), but also the contrary, "food," i.e. what fills out the emptiness (cf. Descent of Ishtar, IV. R., 31, 8).

- 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 293, 294, 295, 298, 302, 303, 314, 315, 316, 320, 323, 325, 328, 330, 333, 342, 344, 348, 349, 350, 351, 355, 356, 357, 358, 360, 362, 366, 369, 371, 374, 378, 379, 384, 385, 393, 403, 408, 409, 412, 413, 414, 416, 417, 418, 422, 423, 425, 426, 431, 432, 434, 438, 439, 441, 442, 447, 453, 454, 456, 458, 462, 464, 465, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 476, 477, 478, 479, 486, 487, 488, 492, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501. 212.
- b. Noun with verb. 21, 32, 33, 53, 56, 59, 61, 107, 121, 125, 137, 138, 139, 159, 160, 162, 167, 172, 189, 217, 227, 244, 248, 261, 265, 268, 270, 274, 275, 276, 279, 292, 299, 324, 325, 343, 352, 359, 366, 367, 368, 375, 380, 391, 392, 401, 404, 405, 411, 431, 440, 444, 448, 449, 451, 457, 466, 475, 490, 494. 60.
- c. Verb with verb. 2, 24, 26, 34, 36, 41, 43, 46, 50, 51, 55, 74, 82, 88, 94, 98, 99, 100, 105, 106, 109, 111, 112, 119, 133, 148, 155, 157, 163, 168, 171, 182, 186, 187, 193, 196, 203, 207, 213, 242, 250, 254, 256, 259, 267, 269, 277, 280, 285, 291, 319, 327, 332, 339, 340, 365, 367, 370, 372, 379, 386, 394, 395, 396, 410, 420, 421, 429, 430, 433, 436, 437, 443, 450, 452, 455, 460, 463, 482, 485, 493. 81.
- 2. With regard to the relation of thought between the combined parts:—
- a. Synonymous.— 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 28, 40, 41, 42, 43, 46, 48, 50, 51, 55, 57, 62, 64, 73, 79, 80, 82, 88, 89, 90, 91, 94, 96, 99, 100, 102, 104, 105, 106, 109, 116, 118, 120, 126, 128, 131, 132, 133, 140, 141, 142, 144, 148, 150, 152, 168, 171, 182, 184, 185, 186, 194, 196, 198, 199, 200, 202, 205, 207, 208, 210, 216, 223, 225, 226, 228, 230, 236, 237, 242, 250, 251, 254, 256, 258, 259, 263, 264, 267, 269, 271, 277, 278, 280, 285, 287, 288, 289, 294, 295, 298, 314, 316, 319, 320, 325, 327, 329, 330, 333, 334, 339, 340, 342, 344, 348, 355, 356, 365, 369, 370, 371, 372, 374, 379, 386, 394, 396, 398, 409, 410, 412, 413, 417, 418, 420, 421, 423, 425, 426, 430, 431, 432, 433, 436, 437, 439, 441, 442, 447, 450, 453, 454, 455, 456, 462, 463, 464, 465, 467, 468, 471, 472, 473, 476, 479, 487, 493, 495, 496, 497, 499, 500, 501.— 176.
- b. Antithetic. 46, 101, 113, 115, 125, 164, 193, 209, 224, 229, 239, 240, 247, 286, 323, 328, 348, 360, 384, 393, 403, 445, 446, 452. 24.
- c. Proverbial expressions.—4, 10, 12, 15, 16, 20, 28, 79, 80, 91, 105, 120, 128, 184, 228, 250, 258, 269, 277, 278, 289, 294, 302, 314, 316, 320, 323, 333, 334, 355, 356, 357, 371, 394, 398, 402, 412, 413, 414, 442, 468, 471, 473, 476.—44.

- 3. With regard to the mutual position of the combined parts—they are distributed in the parallel members of the sentence. 12, 14, 42, 43, 100, 101, 102, 115, 116, 125, 127, 140, 150, 182, 224, 225, 226, 239, 271, 327, 344, 365, 370, 372, 386, 418, 420, 421, 425, 430, 431, 441, 447, 452, 454, 455, 456, 464, 496, 500. 40.
 - 4. Plays upon words: -
- a. Plays upon common nouns. 11, 24, 25, 27, 29, 31, 32, 33, 36, 54, 56, 59, 63, 66, 87, 107, 112, 114, 117, 121, 123, 125, 126, 128, 129, 142, 143, 154, 160, 162, 163, 164, 169, 174, 178, 218, 219, 223, 224, 232, 233, 234, 240, 249, 252, 253, 261, 262, 266, 268, 272, 283, 291, 292, 299, 304, 305, 315, 324, 328, 349, 360, 368, 378, 379, 380, 383, 384, 385, 390, 392, 395, 403, 404, 405, 407, 408, 428, 429, 438, 441, 444, 445, 449, 450, 451, 452, 455, 457, 458, 483, 484, 494. 93.
- b. Plays upon proper names. 7, 18, 23, 49, 65^b, 67, 68, 69^b, 72, 76, 77, 83, 84, 85, 86^b, 108, 149, 156^b, 165, 175, 183^{a,b}, 191^b, 197, 211, 212, 218, 220, 221, 231, 241, 246, 292, 297, 304, 306, 308, 309, 312, 313, 317, 321^{b-d} , 322, 338^{b} , 345, 348, 353, 354^{o} , 361, 373, 377, 382, 388, 399, 419^b, 464, 465^{a,b}, 481^b, 489, 491, 502. **66**.
- c. Explanations of proper names. 5, 6, 8, 9, 37, 38, 39, 47, 52, 60, 65°, 69°, 70, 75, 86°, 103, 110, 147, 156°, 158, 170, 191°, 200, 206, 235, 255, 273, 300, 301, 307, 310, 318, 321°, 326, 331, 335, 336, 338°, 341, 346, 354°, 363, 364, 381, 387, 389, 397, 400, 406, 480, 481°. 52.

The following table shows the number of passages in each book of the Old Testament in which paronomasia occur, and the average number to the page of Theile's edition:—

	Number of Pages.	Number of Cases of Paronomasia.	Proportion of Cases of Paronomasia to the Page.		Number of Pages.	Number of Cases of Paronomasia.	Proportion of Cases of Paronomasia to the Page.
Genesis	72.50	68	0.93	Nahum	2.33	6	2.56
Exodus	61.33	15	0.24	Habakkuk	2.50	7	2.80
Leviticus	43.00	7	0.16	Zephaniah	3.00	8	2.67
Numbers	59.50	10	0.17	Haggai	2.00	2	1.00
Deuteronomy .	54.00	27	0.50	Zechariah	12.00	7	0.58
Joshua	38.00	9	0.26	Malachi	3.25	2	0.62
Judges	37.00	18	0.50	Psalms	80.00	95	1.19
r Samuel	47.50	8	0.17	Proverbs	27.00	54	2,00
2 Samuel	40.50	14	0.35	Job	32.60	52	1.60
ı Kings	47.00	12	0.25	Canticles	5.00	4	0.80
2 Kings	44.50	15	0.33	Ruth	4.75	3	0.62
Isaiah	64.00	130	2.03	Lamentations .	5.75	11	1.91
Jeremiah	80.00	67	0.83	Ecclesiastes .	11.00	9	0.82
Ezekiel	70.50	64	0.90	Esther	12.00	7	0.58
Hosea	9.00	19	2.11	Daniel	23.00	7	0.30
Joel	4.00	13	3.25	Ezra	15.00	3	0.20
Amos	8.00	11	1.38	Nehemiah	20.25	6	0.30
Obadiah	_	-	_	1 Chronicles .	42.50	13	0.31
Jonah	3.50	1	0.29	2 Chronicles .	51.00	12	0.24
Micah	5.50	15	2.73	:			
Historical Books					689.00	247	0.36
Prophetical Books							
Poetical Books					161.00	225	1.40

The bearing of paronomasia on some questions of modern criticism is illustrated by the following table:—

. •	Number of Pages.	Number of Cases of Paronomasia.	Proportion of Cases of Paronomasia to the Page.
JE	95.00	84	0.88
P	139.00	15	0.11
Isaiah, cc. ixxxv. (cc. xxxvixxxix. being historical)	32.00	101	3.16
" " xllxvi	27.00	29	1.07
Zechariah, cc. iviii	6.75	3	0.44
" ixxiv	5.25	4	0.76